

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

Budapest, 2018. június 29.

Személyi rész	Környezetvédelmi Tudományos Ifjúsági Pályadíjak átadása	138	
<hr/>			
A Magyar Tudományos Akadémia 189. Közgyűlése által elfogadott határozatok (kiegészítve a Közgyűlés által el nem fogadott határozati javaslatok ismertetésével)			139
<hr/>			
A Magyar Tudományos Akadémia Doktori Szabályzata (Az MTA 189. Közgyűlésén, a 2018. május 7-i ülésnapon elfogadott határozatok szerint módosítva)			145
<hr/>			
Pályázati felhívás	Pedagógus Kutatói Pályadíjra (2018)	161	
<hr/>			
Tájékoztató	a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaítéléséről	164	
<hr/>			
Fogadóóra	a Magyar Tudományos Akadémia főtitkáránál	165	

SZEMÉLYI RÉSZ

A Magyar Tudományos Akadémia – a Környezetvédelmi Tudományos Ifjúsági Pályadíj Kuratóriuma javaslata alapján – a Környezetvédelmi Világnaphoz kapcsolódva, a tudományos élet területén dolgozó fiatal kutatók eredményeinek elismerésére létrehozott Környezetvédelmi Tudományos Ifjúsági Pályadíjban részesítette:

az élő környezettudomány (botanika és zoológia) témakörben

Egri Ádámot,
az MTA Ökológiai Kutatóközpont Duna-kutató Intézet
tudományos segédmunkatársát

a „Módszerek folyami és patakklakó kérészek antropogén eredetű, optikai alapon működő ökológiai csapdáinak kiküszöbölésére” című pályamunkájáért, amelynek alapját 2 db elsőszerzős, egy-egy rangos külföldi folyóiratban, a Journal of Insect Behaviorben és a Royal Society Open Science-ben angol nyelven megjelent tanulmány képezi. Kutatásaiban kiemelt fontosságúak a természetvédelmi célok, az általa tanulmányozott élőlények viselkedésén és ökológiai csapdáinak leírásán túl megoldási javaslatokat is tesz az érintett fajok megóvásának érdekében. Elsősorban rovarok vizuális ökológiájával foglalkozik, különös tekintettel a vízirovarok fénypolarizáció-érzékelésére. Pályamunkájában a dán kérész és a védett dunavirág példáján mutatja be, hogy miként segíthető elő a kérészfajok populációinak védelme azon antropogén behatásokkal szemben, amik gyakran a kérészek tömeges pusztulásához vezetnek. Kutatásait nemrégiben nagy sikerrel mutatta be „A dunavirág mentőakció” című, hazai és nemzetközi fesztiválokon is díjnyertes természetfilm révén;

az élettelen környezettudomány témakörben:

Szabó Zsuzsannát,
az MTA Támogatott Kutatócsoportok Irodája MTA
Prémium posztdoktori kutatói programjának posztdoktorát

a „Potenciális CO₂ geológiai tároló fedőközetek mért és modellezett geokémiai folyamatai CO₂-telített sósvizes közegben” című pályamunkájáért, amely elsőszerzős publikációként a tudományterület egyik vezető Q1-es folyóiratában, az International Journal of Greenhouse Gas Controlban je-

lent meg 2016-ban. A pályamű a széndioxid geológiai tárolása témakörében született, amely egy fontos átmeneti technológia a globális klímaváltozás hatásainak csökkentése érdekében. Mivel a szén-dioxid elnyelése az üvegházhatás mérséklésének egyik fontos eszköze, ezért a pályázat nagyon időszerű környezetvédelmi vonatkozással bír. A publikáció nemzetközi, norvég együttműködésben valósult meg. Szabó Zsuzsanna szerepe a bemutatott munka minden fázisára kiterjedt, jelen volt a vizsgált fedőközet-minták magraktárból történő begyűjtésekor, amelyekből 3 db-ot Norvégiába vitt. Ott elvégezte a minták előkészítését, jelentős szerepet vállalt a laboratóriumi kísérletek elvégzésében, majd a minták további műszeres vizsgálatában. A geokémiai modellezés döntő részét is ő végezte a norvég együttműködő fél segítségével;

az élő környezettudomány (közösségi ökológia) témakörben:

Tóth Edinát,
az MTA-Debreceni Egyetem Lendület Funkcionális
és Restaurációs Ökológiai Kutatócsoport
tudományos segédmunkatársát

„A legelő állat típusa sokkal fontosabb, mint a legelési intenzitás: hagyományos szarvasmarha és juhlegeltetés rövid fűvű sztyepp vegetációban” című pályamunkájáért, amely a szakma egyik rangos folyóiratában, a Land Degradation and Developmentben 2016-ban megjelent elsőszerzős publikáción alapul. Munkájának kiemelt jelentősége van a konzervációs és restaurációs ökológiai kutatásokban, egyrészt a választott téma időszerűsége, másrészt a kapott eredmények gyakorlati hasznosíthatóságát illetően. Ma a vonatkozó kutatásoknak új, népszerű irányvonalát képviselik a növényi tulajdonság és jelleg alapú vizsgálatok, amelyek segítik a legelés hatására bekövetkező növényzeti változások háttérmechanizmusainak, így közvetve a gyepek biológiai sokféleségére gyakorolt hatásainak megértését. A téma eddigi publikációi szinte kivétel nélkül a legelési intenzitás fontosságát hangsúlyozták a gyepek kezelésének tervezése során, ezért újszerűek Tóth Edina kutatási eredményei, miszerint a legelő állat helyes megválasztása lenne a fontosabb. Publikációjának újító eredményei miatt a közleményre eső SCI hivatkozásainak száma a szakterület felső 5%-ába esik.

**A Magyar Tudományos Akadémia
189. közgyűlése által elfogadott határozatok
(kiegészítve a Közgyűlés által el nem fogadott határozati javaslatok ismertetésével)**

Az MTAtv. 9. § (9) bekezdése alapján a Közgyűlés a határozatait a jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének igen szavazatával hozza. Az el nem fogadott határozati javaslatokat az összesítés végén külön cím alatt, a gépi jegyzőkönyv szerinti sorszámozással ellátva, illetve tartalmuk ismertetésével közöljük.

**A MUNKAKÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI
2018. MÁJUS 7.**

I. Tárgysorozat kiegészítése – Egyéb beérkezett javaslatokkal

**1/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

Az MTA Közgyűlése elfogadja a tárgysorozat „Egyéb beérkezett javaslatok” című pontjának kiegészítését az „Állásfoglalás az oktatásügy témakörében”, az „Állásfoglalás a tudomány integritásának védelmében és a tudományos eredmények felelős közvetítésének elősegítésére”, valamint az „Állásfoglalás a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárának elhelyezésével kapcsolatban” című indítványokkal.

II. Tárgysorozat módosítása – Az Akadémia Külső Tagjainak és Külső Köztestületi Tagjainak Státuszát Vizsgáló Eseti Bizottság beszámolójának törlése a tárgysorozatból

**2/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

Az MTA Közgyűlése elfogadja azt a javaslatot, hogy az eredetileg 33. napirendi pontként megjelölt, „Beszámoló az Akadémia Külső Tagjainak és Külső Köztestületi Tagjainak Státuszát Vizsgáló Eseti Bizottság munkájáról” című előterjesztés törlésre kerüljön a tárgysorozatból.

III. A napirend elfogadása

**3/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia 189. közgyűlésének módosított tárgysorozat szerinti napirendi pontjait elfogadja.

IV. A levezető elnök megválasztása (Bokor József)

**4/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia 189. közgyűlésének 2018. május 7-i ülésnapján, az 1–10. napirendi pontok levezető elnökéül Bokor Józsefet, az MTA alelnökét választja.

V. A levezető elnök megválasztása (Vékás Lajos)

**5/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia 189. közgyűlésének 2018. május 7-i ülésnapján, a 11. napirendi ponttól levezető elnökül Vékás Lajost, az MTA alelnökét választja.

VI. Ügyrendi szavazás – A hozzászólások maximális időtartamának meghatározása

**6/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés az Akadémia 189. Közgyűlésén a vita jellegének megfelelően a hozzászólások maximális időtartamát 2 percben határozza meg.

VII. A jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása

**7/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés az ülésen elhangzottokról szóló, szó szerinti jegyzőkönyv hitelesítésére Bíró László Péter akadémikust és Botta-Dukát Zoltán nem akadémikus közgyűlési képviselőt kéri fel.

VIII. A Szavazathitelesítő Bizottság tagjainak megválasztása

**8/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Szavazathitelesítő Bizottság elnökéül Oláh Edit akadémikust, tagjaiul Czigány Tibor akadémikust és Cserny Tibor nem akadémikus közgyűlési képviselőt kéri fel.

IX. Elnöki beszámoló

**9/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia elnökének az Akadémia 2017. évi tevékenységéről szóló beszámolóját megvitatta és elfogadja.

X. Beszámoló a Magyar Tudományos Akadémia 2017. évi költségvetéséről és vagyoni helyzetéről

**10/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia 2017. évi költségvetéséről és vagyoni helyzetéről szóló beszámolót megismerte és jóváhagyta.

XI. Javaslat a Magyar Tudományos Akadémia 2019. évi költségvetési irányelveire

**11/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

1. A Közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia 2019. évi költségvetési irányelveiről szóló előterjesztést megismerte és elfogadja.

2. A Közgyűlés felhatalmazza a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, hogy a költségvetési tárgyalásokon az irányelvekben foglaltakat képviselje.

XII. Beszámoló az MTA-kutatóhelyek 2017. évi munkájáról

**12/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia kutatóhelyeinek 2017. évi tudományos tevékenységéről szóló beszámolót megismerte és elfogadja.

XIII. Beszámoló az AKT 2017. évi tevékenységéről

**13/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa 2017. évi tevékenységéről szóló beszámolót megismerte és elfogadja.

XIV. Az MTA Felügyelő Testületének jelentése és beszámolója

**14/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés az MTA Felügyelő Testületének a 2017. évi akadémiai gazdálkodásról szóló jelentését, valamint éves testületi tevékenységéről szóló beszámolóját megismerte és elfogadja.

XV. Az MTA Vagyonkezelő Testületének beszámolója

**15/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés az MTA Vagyonkezelő Testületének 2017. évi tevékenységéről szóló beszámolóját megismerte és elfogadja.

XVI. Beszámoló a Doktori Tanács 2017. évi tevékenységéről

**16/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Doktori Tanács 2017. évi beszámolóját megismerte és elfogadja.

XVII. Beszámoló a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság 2017. évi tevékenységéről

**17/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság 2017. évi beszámolóját megismerte és elfogadja.

XVIII. Beszámoló a Tudományetikai Bizottság 2017. évi tevékenységéről

**18/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Tudományetikai Bizottság 2017. évi beszámolóját megismerte és elfogadja.

XIX. Beszámoló a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia 2017. évi tevékenységéről

**19/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia 2017. évi beszámolóját megismerte és elfogadja.

XX. Beszámoló az MTA területi bizottságainak 2017. évi tevékenységéről

**20/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia területi bizottságainak (Debreceni Területi Bizottság, Kolozsvári Területi Bizottság, Miskolci Területi Bizottság, Pécsi Területi Bizottság, Szegedi Területi Bizottság, Veszprémi Területi Bizottság) 2017. évi beszámolóját megismerte és elfogadja.

XXI. Ügyrendi szavazás – A listás szavazások elfogadásáról

**21/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés elfogadja, hogy a Jelölőbizottság előterjesztései alapján a bizottságokba javasolt személyek listás szavazás útján kerüljenek megválasztásra.

XXII. Az AKT tagjainak megválasztása

**22/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése a Jelölőbizottság javaslata alapján

Bognár Szabina PhD-t;
Csukovits Enikőt, az MTA doktorát;
Stipsicz Andrást, az MTA levelező tagját;
Rajkai Kálmán Lászlót, az MTA levelező tagját;
Dóczi Tamást, az MTA rendes tagját;
Váncza József kandidátust;
Iván Bélát, az MTA levelező tagját;
Deli Máriát, az MTA doktorát;
Körösényi Andrást, az MTA doktorát;
Kovács Zoltánt, az MTA levelező tagját és
Kamarás Katalint, az MTA rendes tagját

2018. május 7. napjától az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjává választja.

XXIII. Az AKVT jelöltjeinek elnökségi taggá választása

**23/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése

Báldi Andrást, az MTA doktorát;
Dombrádi Zsoltot, az MTA doktorát és
Fazekas Károlyt, a közgazdaság-tudomány kandidátusát

2018. május 7. napjától a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége tagjává választja.

XXIV. A Vagyonkezelő Testület póttagjainak megválasztása

**24/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése

Solymosi Lászlót, az MTA rendes tagját és
Szathmáry Eörsöt, az MTA rendes tagját

2018. május 7. napjától a Vagyonkezelő Testület póttagjává választotta az MTA 2020. évi rendes közgyűlésén felállítandó új Vagyonkezelő Testület tagjainak megválasztásáig.

XXV. A Felügyelő Testület póttagjainak megválasztása

**25/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése

Frank Tibort, az MTA levelező tagját és
Karádi Istvánt, az MTA levelező tagját

2018. május 7. napjától a Felügyelő Testület póttagjává választotta az MTA 2020. évi rendes közgyűlésén felállítandó új Felügyelő Testület tagjainak megválasztásáig.

XXVI. A Jelölőbizottság póttagjainak megválasztása

**26/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés megállapítja, hogy az Akadémia tizenegy tudományos osztályának választása által a Jelölőbizottság póttagjai 2018. május 7-étől:

S. Varga Pál, az MTA rendes tagja;
Bollobás Enikő, az MTA doktora;
Török László, az MTA rendes tagja;
Oborni Teréz kandidátus;
Füredi Zoltán, az MTA rendes tagja;
Gerencsér László, az MTA doktora;
Harrach Balázs, az MTA levelező tagja;
Magyar Tibor, az MTA doktora;
Kovács László, az MTA rendes tagja;
Borbély Katalin, az MTA doktora;
Csurgay Árpád, az MTA rendes tagja;
Paál György, az MTA doktora;
Horvai György, az MTA rendes tagja;
Salma Imre, az MTA doktora;
Papp László, az MTA rendes tagja;
Nyitray László, az MTA doktora;
Palánkai Tibor, az MTA rendes tagja;
Besenyey Lajos kandidátus;
Ádám József, az MTA rendes tagja;
Szabó Szilárd, az MTA doktora;
Ormos Pál, az MTA rendes tagja és
Szabó Róbert, az MTA doktora.

A Közgyűlés a 2018. évben megválasztott póttagok megbízásának időtartamát a 2019. évben felállítandó új Jelölőbizottság tagjainak megválasztásához igazodva határozza meg.

XXVII. A Tudományetikai Bizottság póttagjainak megválasztása

**27/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése

Vásáry Istvánt, az MTA levelező tagját;
Korompay Klára kandidátust;
Benkő Eleket, az MTA levelező tagját;
Erdődy Gábort, az MTA doktorát;
Tusnády Gábort, az MTA rendes tagját;
Matolcsi Mátét, az MTA doktorát;
Rajkai Kálmán Lászlót, az MTA levelező tagját;
Stefanovitsné Bányai Évát, az MTA doktorát;
Hangody Lászlót, az MTA levelező tagját;
Buzás Edit Irént, az MTA doktorát;
Györfi Lászlót, az MTA rendes tagját;
Gács Zoltánt, az MTA doktorát;

Hargittai Magdolnát, az MTA rendes tagját;
 Takács Erzsébetet, az MTA doktorát;
 Nusser Zoltánt, az MTA rendes tagját;
 Oborny Beáta PhD-t;
 Kecskés Lászlót, az MTA levelező tagját;
 Arató Krisztina PhD-t;
 Vörös Attilát, az MTA rendes tagját;
 Horváth Lászlót, az MTA doktorát;
 Mihály Györgyöt, az MTA rendes tagját és
 Donkó Zoltánt, az MTA doktorát

2018. május 7. napjától a Tudományetikai Bizottság póttagjával választotta az MTA 2020. évi rendes közgyűlésén felállítandó új Tudományetikai Bizottság tagjainak megválasztásáig.

XXVIII. A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság póttagjainak megválasztása

**28/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése a Jelölőbizottság javaslata alapján

Bitskey Istvánt, az MTA rendes tagját;
 Bálint Csanádot, az MTA rendes tagját;
 Hatvani Lászlót, az MTA rendes tagját;
 Szendrő Zsoltot, az MTA levelező tagját;
 Makara B. Gábort, az MTA rendes tagját;
 Tarnai Tibort, az MTA rendes tagját;
 Náray-Szabó Gábort, az MTA rendes tagját;
 Podani Jánost, az MTA rendes tagját;
 Hamza Gábort, az MTA rendes tagját;
 Pálfy Józsefet, az MTA levelező tagját és
 Patkós Andrást, az MTA rendes tagját

2018. május 7. napjától a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság póttagjával választja az MTA 2020. évi rendes közgyűlésén felállítandó új Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság tagjainak megválasztásáig.

XXIX. A Doktori Szabályzat módosítása – Az interdiszciplinális eljárás megindításáról –18.§ módosításának elfogadása

**29/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése dönt arról, hogy az interdiszciplinális értekezést benyújtó jelöltnek csak a befogadó osztály doktori minimumkövetelményeit kell teljesítenie, továbbá az interdiszciplinárisan összeállított bizottság tudományos bizottsági hatáskörben jár el, és ezzel módosítja a jelenleg hatályos Doktori Szabályzat 18. §-át.

XXX. Ügyrendi szavazás – A Doktori Szabályzat 19., 20., 37. § és 43. § (5) bekezdésének módosítására irányuló indítvány megtárgyalásának elhalasztásáról

**30/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése dönt arról, hogy a Doktori Szabályzat 19., 20., 37. § és 43. § (5) bekezdésének módosítására irányuló egységes indítvány elfogadásáról a kiterjedt vitára tekintettel nem a 189. Közgyűlés keretében kíván döntenet, annak további tárgyalását így későbbi időpontra halasztja.

XXXI. A Doktori Szabályzat módosítása - A rövid értekezésről –26. § (5) bekezdés módosítása

**31/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése dönt arról, hogy törlendő a Doktori Szabályzat 26. § (5) bekezdéséből az alábbi mondat: „A rövid értekezés kivételes forma.”

XXXII. A Doktori Szabályzat módosítása – A bírálóbizottság nem egyértelmű állásfoglalása esetén követendő eljárásról – 45. § (4) bekezdésének módosítása

**32/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése dönt arról, hogy a Doktori Szabályzat 45. § (4) bekezdését aszerint módosítja, hogy ha a Doktori Tanács véleménye szerint a bírálóbizottság állásfoglalása nem egyértelmű, azaz a szavazás eredménye és a szöveges indoklás között ellentmondás van, végleges álláspontja kialakítása előtt kikéri az illetékes osztály véleményét, meghallgathatja a bírálóbizottságot, a bírálókat, illetőleg külső szakértői véleményt is kérhet a kérelmező doktori művéről. Az utóbbit ismertetnie kell a kérelmezővel, és lehetőséget kell adni számára, hogy arra válaszoljon. A véleményeltérés indokaitól függően a Doktori Tanács ügyrendi kérdésben kikérheti az Ügyrendi Bizottság, tudományetikai kérdésben a Tudományetikai Bizottság véleményét, és mindezek alapján hozza meg végleges döntését, amelyet részletesen indokolni tartozik.

XXXIII. A Doktori Szabályzat egységes szerkezetének elfogadásáról

**33/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése dönt arról, hogy a Doktori Szabályzatot módosítja az előterjesztés 1. számú mellékletébe foglalt javaslatok szerint, a 2. számú mellékletben foglalt, egyenként szavazásra bocsátott kiemelt indítványokról hozott döntések figyelembevételével.

XXXIV. Tájékoztató az Akadémia által indított jótékonyági gyűjtésről

**34/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés a 188. közgyűlés 41/2017. (V. 9.) számú határozata alapján indított jótékonyági gyűjtésről készült beszámolót megismerte és elfogadja.

XXXV. A 2019. évi jótékonyági gyűjtés céljának meghatározása

**35/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés támogatja a jótékonyági gyűjtésre vonatkozó előterjesztést. A 2019. évi 190. közgyűlésig a gyűjtés célja a sérült csecsemők és gyermekek rehabilitációjának támogatása. A Közgyűlés felhatalmazza az Elnökséget, hogy az egy év alatt összegyűlt felajánlások felhasználásáról döntsön oly módon, hogy az összeget annak a szervezetnek vagy szervezeteknek juttatja, amelyek vagy amelyeknek tevékenysége a Közgyűlés által meghatározott célnak minden tekintetben megfelel, és lehetősége van a támogatásnak a kedvezményezettekhez való közvetlen eljuttatására.

XXXVI. Állásfoglalás az oktatásügy helyzetéről

**36/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Közgyűlés kinyilvánítja, hogy az oktatásügyet a magyar állam legfontosabb feladatai között tartja számon. Az oktatás költségvetési forrásokból való részesülésének – oktatási szintenként is – minél előbb és tartósan el kell érnie legalább az EU28 országok átlagát, de az érzékelhető javuláshoz azt meg is kellene haladnia. Az oktatásügyben olyan változásoknak kell bekövetkezniük, amelyek egyrészt hatékonyan javítják a jövő kihívásaival való szembenézés lehetőségét, fejlesztve a hajlékony tanulási készségeket, másrészt hathatósan növelik az esélyegyenlőséget, csökkentve a családi és regionális helyzetből adódó hátrányokat.

Az MTA köztestülete és kutatóhálózata ehhez kész minden segítséget megadni.

XXXVII. Állásfoglalás a tudomány integritásának védelmében

**37/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése
– felhívja az MTA köztestülete valamennyi tagját a tudomány alapelveinek aktív, következetes képviselőit a

kutatói közösségek, a nagyközönség, a média, a politikai döntéshozók és a szakpolitikusok számára készülő közléseiben és javaslatokban, továbbá a tudományos érvelés, szükség esetén a közös fellépés erősítésére a megalapozatlan tanokkal szemben;

- felhívja Magyarországot valamennyi kutatói közösségét, hogy a tudomány közvetítése a társadalom felé hiteles és közérthető legyen, és az a tudomány természetének, céljainak és módszereinek mély, aktív ismeretén és használatán alapuljon;
- felhívja Magyarországot valamennyi oktatóját és kutatóját annak közvetítésére, hogy a tudomány feladata a mélyebb megértés, a tudományos felismerések közlése, elfogadtatása és alkalmazása, valamint a tudományosan megalapozott, hiteles elméletek képviselője. A tudomány sosem zárt, végleges rendszer; az azonos időben versengő felfogások létezése a tudomány sajátossága egy történetileg érvényes módszertani egyetértés keretei között. Fontos figyelembe venni az egyes tudományterületeken alkalmazott érvelési eljárások sajátosságait, és el kell kerülni a tudós saját szakterületének megfontolatlan átlépését;
- felkéri az MTA minden tagját és köztestületi tagját, hogy vállaljon aktív szerepet, és lépjen fel a tudomány alapelveitől idegen, annak ethoszát és etikáját sértő eszmerendiszerekkel szemben;
- elvárja, hogy minden közpénzből finanszírozott kutatóintézmény működése nyilvános legyen, az a tudomány módszereinek és etikájának megfelelően folyjék, és érvényesüljön a kutatások független értékelésére támaszkodó minőségbiztosítás;
- üdvözli a tudomany.hu honlap megalapítását, mely a fenti célokat szolgálja, és felkéri a tudományos közösséget, hogy aktívan járuljon hozzá küldetésének sikeréhez.

XXXVIII. Állásfoglalás a Magyar Természettudományos Múzeum Növénytárának elhelyezésével kapcsolatban

**38/2018. (V. 7.) számú
közgyűlési határozat**

A Magyar Tudományos Akadémia 189. közgyűlése felkéri a Természettudományi Múzeum fenntartásában illetékes minisztériumot egy olyan, az MTA, a Múzeum, a Pedagógus Kar, a fenntartó minisztérium és az Eszterházy Károly Egyetem felelős képviselőiből álló bizottság felállítására, melynek feladata a Természettudományi Múzeum körül kialakult helyzet tisztázása, megnyugtató megoldások kialakítása. Az MTA 189. közgyűlése ezzel egyidejűleg kéri a Múzeumot fenntartó minisztériumot, hogy amíg a teljes Természettudományi Múzeum elhelyezése múltjához, fontosságához és nemzetközi hírnevéhez méltó módon meg nem oldódik, az ott elhelyezett gyűjtemények maradjanak eredeti helyükön.

**A Magyar Tudományos Akadémia
189. közgyűlése által el nem fogadott határozati
javaslatok**

A 29. számú szavazás során a Közgyűlés nem fogadta el az előterjesztett határozati javaslatot a szavazási jegyzőkönyvben feltüntetettek szerint.

29. számú szavazás tárgya: „A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése dönt arról, hogy a rövid értekezés alapján való eljárás engedélyezéséhez a tudományos osztályok részéről az érvényes döntés meghozatalához a szavazásban részt vevők 2/3-ot meghaladó egynemű szavazata szükséges, és ezzel módosítja a Doktori Szabályzat 17. § (4) b) pontját.”

**A Magyar Tudományos Akadémia
189. közgyűlése keretében tartott
Akadémikusok Gyűlésének határozatai
2018. május 8.**

Az Akadémia Ügyrendjének 25. § (4) bekezdése, valamint az MTAtv. 9. § (9) bekezdése alapján az Akadémikusok Gyűlése a határozatait a jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének igen szavazatával hozza.

I. A napirend elfogadása

**Az Akadémikusok Gyűlésének
1/2018. (V. 8.) számú határozata**

Az Akadémikusok Gyűlése május 8-i ülésnapjának napirendjét elfogadja.

II. A jegyzőkönyv hitelesítőinek megválasztása

**Az Akadémikusok Gyűlésének
2/2018. (V. 8.) számú
határozata**

Az Akadémikusok Gyűlése az ülésen elhangzottokról szóló, szó szerinti jegyzőkönyv hitelesítésére Kurutzné Kovács Márta és Buday László akadémikusokat kéri fel.

III. A Szavazathitelesítő Bizottság tagjainak megválasztása

**Az Akadémikusok Gyűlésének
3/2018. (V. 8.) számú
határozata**

Az Akadémikusok Gyűlése a Szavazathitelesítő Bizottság elnökéül Hargittai Magdolna akadémikust, tagjául Frank Tibor akadémikust kéri fel.

IV. Az Akadémikusválasztás Eljárási Szabályainak módosítása – megválasztható tiszteleti tagok számának meghatározása

**Az Akadémikusok Gyűlésének
4/2018. (V. 8.) számú
határozata**

Az Akadémikusok Gyűlése a megismert javaslat tartalma szerint döntött arról, hogy az Akadémikusválasztás Eljárási Szabályai 1. § (5) bekezdését a következők szerint módosítja: „A megválasztható tiszteleti tagok száma nem haladhatja meg a 22 főt”.

V. Az Akadémikusválasztás Eljárási Szabályainak módosítása – a női jelöltek támogatásáról

**Az Akadémikusok Gyűlésének
5/2018. (V. 8.) számú
határozata**

Az Akadémikusok Gyűlése a megismert javaslat tartalma szerint döntött arról, hogy az Akadémikusválasztás Eljárási Szabályai 5. § (8) bekezdése a következők szerint módosul: „Az Elnökség a tudományos osztályok között egyenlően el nem osztható helyek felét (páratlan számú hely esetén azok felét egész számra felfelé kerekítve) – elsősorban azok között a tudományos osztályok között osztja szét, amelyek az osztályok között egyenlően elosztott helyre női jelöltet elfogadtak; – másodsorban olyan női jelölteket támogat, akik az osztályuktól elnyerték a szavazatok több mint 50%-át, de a rangsorban elért helyük az egyenlően elosztott hely megszerzésére nem volt elegendő.

VI. Az Akadémikusválasztás Eljárási Szabályainak módosítása – az 5. § (8) bekezdésének hatályáról

**Az Akadémikusok Gyűlésének
6/2018. (V. 8.) számú
határozata**

Az Akadémikusok Gyűlése a megismert javaslat tartalma szerint döntött arról, hogy az Akadémikusválasztás Eljárási Szabályai 5. § (8) bekezdés hatálya a 2019. évi tagválasztásra terjed ki.

VII. Az Akadémikusválasztás Eljárási Szabályainak módosítása – az egységes szerkezetbe foglalt szabályok elfogadása

**Az Akadémikusok Gyűlésének
7/2018. (V. 8.) számú
határozata**

Az Akadémikusok Gyűlése elfogadja „Az akadémikusválasztás eljárási szabályai”-nak módosítására tett javaslatot az előterjesztésben foglaltak szerint.

VIII. A tagválasztás irányelveinek módosítása – a rendes tagok jelöléséről

**Az Akadémikusok Gyűlésének
8/2018. (V. 8.) számú
határozata**

Az Akadémikusok Gyűlése a megismert javaslat tartalma szerint elfogadja a tagválasztás irányelvei 4. pontjának módosítását a következők szerint: „4. A rendes tagok ajánlásánál és jelölésénél a jelölt levelező taggá választását követően nyúj-

tott tudományos teljesítményét kell meghatározóan figyelembe venni”.

IX. A tagválasztás irányelveinek elfogadása

**Az Akadémikusok Gyűlésének
9/2018. (V. 8.) számú
határozata**

Az Akadémikusok Gyűlése elfogadja a tagválasztás irányelveire tett javaslatot az előterjesztésben foglaltak szerint.

A Magyar Tudományos Akadémia doktori szabályzata

I. fejezet ALAPELVEK

A doktori cím adományozásának feltételei 1. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia doktora (Doctor Academiae Scientiarum Hungaricae, rövidítve: DSc, a továbbiakban: az MTA doktora) tudományos cím annak adományozható, aki
 - a) magyar állampolgár; vagy
 - b) külföldi állampolgár, akinek munkássága igazolhatóan a magyar tudományossághoz kapcsolódik;
 - c) aki hozzájárul az MTA akadémiai törvényben megfogalmazott küldetéséhez és közfeladatainak ellátásához, és amennyiben magyar anyanyelvű, segíti a tudomány magyar nyelven történő művelését;
 - d) egyetemi végzettséggel rendelkezik;
 - e) PhD-, vagy azzal egyenértékű tudományos fokozattal rendelkezik;
 - f) tudományos szakterületének mértékadó hazai és nemzetközi körei előtt elismert, jelentős visszhangot kiváltó kiemelkedő tudományos kutatói munkásságot fejt ki;
 - g) az általa művelt tudományágat és szakterületet a tudományos fokozat megszerzését követően jelentős eredeti tudományos eredménnyel gyarapította, amivel hozzájárult a tudomány továbbfejlődéséhez;
 - h) amennyiben magyar állampolgár, tagja az MTA köztestületének és aktívan részt vesz a hazai tudományos közéletben;
 - i) tudományos eredményeit doktori műben foglalja össze;
 - j) teljesíti a cím megszerzésének a tudományos osztályok által meghatározott feltételeit.
- (2) Külföldön szerzett tudományos fokozat vagy tudományos cím honosításaként a doktori cím nem ítélhető oda.

Szervezeti alapelvek 2. §

- (1) Az MTA doktora tudományos cím megszerzéséért indított eljárás (a továbbiakban: doktori eljárás) folyamán a tudományos tevékenység megítélésének bármely kérdéséről érdemi döntést csak testület hozhat, titkos szavazással.
- (2) Az MTA doktora cím odaítéléséről és visszavonásáról kizárólag a Magyar Tudományos Akadémia Doktori Tanácsa (a továbbiakban: Doktori Tanács) dönthet.
- (3) A doktori eljárásban közreműködő/eljáró, szavazati joggal rendelkező személyek – ha a jelen szabályzat kivételt nem állapít meg – csak az MTA rendes és levelező tagjai, és az MTA doktora címmel (vagy a tudomány doktora fokozattal) rendelkező köztestületi tagok lehetnek.
- (4) A doktori eljárásokkal kapcsolatos igazgatási, ügyviteli és szervezési feladatokat az MTA Doktori Tanács Titkárságának munkatársai látják el.
- (5) A doktori eljárásban a közreműködők személyesen vesznek részt: képviseljük nem lehetséges.

Eljárási alapelvek

3. §

- (1) Az MTA doktora tudományos cím (a továbbiakban: doktori cím) a jelen szabályzat szerint lefolytatott doktori eljárásban ítélhető oda.
- (2) A doktori eljárás kérelemre indul. A kérelmet az nyújthatja be, aki a doktori címet megszerezni kívánja (a továbbiakban: kérelmező).
- (3) A kérelmező az eljárás kezdeményezésével elismeri és kötelezőnek fogadja el a doktori eljárás lefolytatására a jelen szabályzatot és az ahhoz tartozó szabályokat.
- (4) A doktori eljárásban a kérelmező személyesen jár el: más nem képviselheti.

- (5) A kérelmező a tudományos munkásságát, teljesítményét, az azt tanúsító tényeket maga tartozik bemutatni és igazolni.
- (6) A doktori eljárás írásban és szóban folyik: a szóbeli eljárásról minden esetben írásbeli feljegyzés, jegyzőkönyv, összefoglaló készül, amelyet az iratokhoz kell mellékelni.
- (7) A doktori ügyben eljáró testületek tagjai akkor jogosultak szavazásra, ha az ülésen az ügy tárgyalásakor mindvégig jelen vannak.
- (8) A doktori cím megszerzéséről közhiteles okiratot kell kiállítani.

A nyilvánosság alapelve **4. §**

- (1) A doktori eljárásban az eljáró testületek ülései nem nyilvánosak, kivéve a doktori védés nyilvános vitáját. A doktori mű az MTA honlapján nyilvánosságra kerül, a 38. § előírásai szerint. A nyilvánosság korlátozható, ha az titokvédelmi okból indokolt. A titokvédelem indokoltságát a kérelmező köteles igazolni.
- (2) A kérelmező a doktori ügyében keletkezett iratokba a Doktori Tanács Eljárási Szabályzatában és Ügyrendjében meghatározott módon jogosult betekinteni.

Jogorvoslati alapelvek **5. §**

- (1) A Doktori Tanács bármely határozatának felülvizsgálata csak abban az esetben kezdeményezhető, ha az eljárás során eljárási szabályokat sértettek meg, vagy etikai vétség történt, és ezek az eljárásban hozott döntés eredményét befolyásolhatták.
- (2) Eljárási szabálysértés megállapításának kérdésében a Doktori Tanács Ügyrendi Bizottsága dönt. A döntés doktori eljárásra vonatkozó következményeit a Doktori Tanács határozza meg, és elrendeli az ezzel kapcsolatos teendőket.
- (3) A doktori eljárással kapcsolatos bármely etikai vétség (ideértve a hamisítás és plágium vétségét is) megállapításának kérdésében az MTA Tudományetikai Bizottsága dönt, döntése ellen az MTA Elnökségéhez lehet fellebbezni. Az Elnökség döntése ellen további jogorvoslatnak nincs helye. A döntés doktori eljárásra vonatkozó következményeit a Doktori Tanács határozza meg, és elrendeli az ezzel kapcsolatos teendőket, szükség esetén a cím visszavonásáról dönt. Eljárása során a Doktori Tanács az ugyanabban az etikai ügyben bíróság által hozott, jogerős ítéletben foglaltakat köteles figyelembe venni az ASZ 24. §. (8) bek. alapján.
- (4) A doktori eljárás szakmai és eljárási kérdéseiben a közigazgatási eljárás általános szabályai nem alkalmazhatók, a meghozott döntések sem bíróság, sem közigazgatási szerv előtt nem tehetők vitássá.

Etikai alapelvek **6. §**

- (1) A doktori eljárásban részt vevő valamennyi személy a tudományos kutatás hitelessége fenntartásáért viselt fe-

lőssége tudatában jár el, betartja és képviseli a tudományos kutatásra vonatkozóan az MTA Tudományetikai Kódexében rögzített elveket.

- (2) A kérelmező más szellemi alkotását nem tüntetheti fel sajátjaként; saját eredményeit köteles egyértelműen elkülöníteni másokétól.
- (3) A kérelmező a doktori művében leírt új tudományos eredményeit köteles egyértelműen elkülöníteni korábbi bármilyen tudományos fokozat megszerzése érdekében készített saját művében szereplő eredményeitől. Korábbi eredményeire a doktori művében csak hivatkozhat.
- (4) A doktori eljárásban a közreműködők érdeke nélkül, befolyásmentesen, pártatlanul, elfogulatlanul, kizárólag tudományos ismereteik és meggyőződésük alapján járnak el.
- (5) A doktori eljárásban közreműködőket érdemi szakmai döntéseik meghozatalában bíróság vagy közigazgatási szerv döntése vagy fegyelmi határozat nem köti.
- (6) Sem a kérelmező, sem más nem befolyásolhatja a doktori ügyben eljáró testületeket és személyeket véleményük kialakításában és döntésük meghozatalában.

II. fejezet **AZ ELJÁRÓ SZERVEZETEK**

A doktori ügyben eljáró és közreműködő testületek és személyek **7. §**

- (1) A doktori eljárásban eljáró/közreműködő testületek:
 - a) a Doktori Tanács;
 - b) a Doktori Tanács Ügyrendi Bizottsága (a továbbiakban Ügyrendi Bizottság);
 - c) az MTA tudományos osztályai;
 - d) az MTA tudományos osztályainak tudományos és/vagy doktori bizottságai;
 - e) az interdiszciplináris ad hoc tudományos bizottságok,
 - f) a bírálóbizottságok, továbbá
 - g) az MTA Tudományetikai Bizottsága (a továbbiakban Tudományetikai Bizottság).
- (2) A doktori eljárásban egyénileg (is) eljáró/közreműködő személyek:
 - a) a Doktori Tanács és az osztályok, bizottságok elnökei, társelnökei és titkárai;
 - b) az előterjesztők;
 - c) a hivatalos bírálók;
 - d) az eseti szakértők;
 - e) az MTA Doktori Tanácsa Titkárságának vezetője és a szakreferensek.
- (3) A doktori eljárásban az igazgatási és ügyviteli feladatok az MTA Doktori Tanácsának Titkársága látja el.

A Doktori Tanács **8. §**

- (1) A Doktori Tanács feladata az MTA doktora cím megszerzésére irányuló eljárás szakmai, eljárási és tudományetikai felügyelete és az eljárás egyes szakaszaiban szükséges döntések meghozatala azzal a megszorítással, hogy eljárási kifogásról az Ügyrendi Bizottság dönt, tu-

dományetikai eljárást az MTA Tudományetikai Bizottsága folytat le.

- (2) A Doktori Tanácsnak 22 tagja és ugyanennyi póttagja van. A Doktori Tanácsnak az MTA minden tudományos osztálya részéről két tagja és két póttagja van.
- (3) A Doktori Tanács tagjait és póttagjait az MTA Közgyűlése választja három évre. A Doktori Tanács tagjait és póttagjait a tudományos osztályok jelölik.
- (4) A Közgyűlés a tagok és a póttagok személyéről egyszerű szavazattöbbséggel dönt akként, hogy osztályonként egy-egy rendes vagy levelező tagot és egy-egy MTA doktort választ taggá, illetőleg póttaggá.
- (5) A Doktori Tanács tagjai tagként, póttagjai póttagként legfeljebb egy alkalommal választhatók újra. A póttag-ság a tagsággal azonos időtartamra szól.
- (6) A Doktori Tanács tagjai közül – titkos szavazással – megválasztja elnökét, társelnökét és titkárát. A megválasztott tisztségviselő megbízatása azon a napon szűnik meg, amikor a Doktori Tanács, a Doktori Szabályzatban foglaltak szerint, új személyt választ meg a helyébe.
- (7) Ha a Doktori Tanács tagja lemond, vagy meghal, helyére a megválasztott póttag lép. Ha egy tanács-tag két hónapnál hosszabb ideig van akadályoztatva feladata ellátásában, helyette a Doktori Tanács elnöke a tudományos osztály póttagját kéri fel a közreműködésre a megbízás várható időtartamának megjelölésével.

A Doktori Tanács hatásköre

9. §

- (1) A Doktori Tanács a tudományos osztályok véleményére támaszkodva kidolgozza az MTA Doktori Szabályzatát, amelyet a Közgyűlés fogad el, kidolgozza továbbá Eljárási Szabályzatát és Ügyrendjét, amelyet az MTA Elnöksége fogad el.
- (2) A Doktori Tanács hatáskörébe tartozik a doktori eljárás három meghatározó döntése:
 - a) a doktori eljárás lefolytatásának engedélyezése vagy megtagadása,
 - b) a nyilvános vita engedélyezése vagy megtagadása,
 - c) a doktori cím odaítélése vagy megtagadása.
 A b) pont szerinti hatáskör kivételével e jogköröket a Doktori Tanács nem ruházhatja át más személyre vagy testületre.
- (3) A Doktori Tanács döntési hatáskörébe tartozik továbbá:
 - a) az Ügyrendi Bizottság elnökének és tagjainak kinevezése,
 - b) az Ügyrendi Bizottság Ügyrendjének elfogadása,
 - c) a tudományos osztályok által megállapított habitusvizsgálati követelményrendszer véleményezése és összehangolása, a tudományos osztályok doktori minimumkövetelményeinek jóváhagyása,
 - d) az osztályok és a tudományos vagy doktori bizottságok illetékességi nyilatkozatai alapján a kérelmező által megjelölt befogadó osztály jóváhagyása,
 - e) elfoglaltsági és összeférhetlenségi kérelmek elbírálása, szükség szerint az Ügyrendi Bizottság véleményének kikérésével,

- f) az Ügyrendi Bizottság döntésében megállapított eljárási szabálysértés doktori eljárásra vonatkozó következményeinek meghatározása és az ezzel kapcsolatos teendők elrendelése,
- g) a Tudományetikai Bizottság, illetve az Elnökség döntésében megállapított etikai vétség doktori eljárásra vonatkozó következményeinek meghatározása és az ezzel kapcsolatos teendők elrendelése,
- h) honosítási kérelmeknek a vonatkozó jogszabály szerinti elbírálása,
- i) a nyilvánosság korlátozása egyes doktori ügyekben titokvédelmi okból.

A Doktori Tanács elnöke az e) és f) pontbeli kérdések eldöntését, továbbá – interdiszciplináris kérelmek kivételével – a d) pontbeli döntését szükség esetén magához vonhatja a Doktori Tanács tájékoztatása mellett.

A Doktori Tanács működése

10. §

- (1) A Doktori Tanács a munkáját zárt ülésein végzi, és az ügyeket előterjesztés alapján tárgyalja.
- (2) A Doktori Tanács ülése valamely konkrét ügyben akkor határozatképes, ha azon az elfoglaltság vagy összeférhetlenség miatt ki nem zárt tagjainak több mint a fele jelen van. Mindegyik tisztségviselőnek és tagnak egyenlő szavazata van.
- (3) A Doktori Tanács határozatának meghozatalakor kizárólag „igen” vagy „nem” szavazat adható le. A Doktori Tanács érvényes döntéséhez a leadott érvényes szavazatok 50 százalékát meghaladó egynemű szavazat szükséges. Szavazategyenlőség esetén az adott ügyet a Doktori Tanács rákövetkező ülésén ismételten elő kell terjeszteni.

A Doktori Tanács elnöke

11. §

- (1) A Doktori Tanács elnökének hatáskörébe tartozik különösen a Tanács ülésének összehívása, az ülés napirendjének megállapítása, az előterjesztők kijelölése, a tanácskozás vezetése, az oklevelek aláírása és ünnepélyes átadása. A Doktori Tanács elnökének hatáskörét a Doktori Tanács Eljárási Szabályzata és Ügyrendje részletezi.
- (2) A doktori cím megszerzését tanúsító okiratot az MTA elnöke és a Doktori Tanács elnöke – akadályoztatás esetén társelnöke – írja alá.

A Doktori Tanács Ügyrendi Bizottsága

12. §

- (1) A Doktori Tanács Ügyrendi Bizottsága három tagból áll. Elnökét és két tagját a Doktori Tanács a Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának javaslata alapján akadémikus vagy MTA doktora címmel (vagy azzal egyenértékű tudományos fokozattal) rendelkező köztisztviselői tagok közül választja háromévi időtartamra. Az Ügyrendi Bizottság tagjai egy alkalommal újraválaszthatók. Az Ügyrendi Bizottság tagja nem lehet egyidejűleg a Dok-

- tori Tanács tagja. Az Ügyrendi Bizottság az ügyrendjét maga dolgozza ki, és azt a Doktori Tanács fogadja el.
- (2) Az Ügyrendi Bizottság a Doktori Tanács felkérésére
- a) dönt eljárási szabálysértés tényének megállapítása tárgyában, és
 - b) véleményt nyilvánít elfogultság és összeférhetetlenség tényének megállapításával kapcsolatban.
- Saját vagy mások kezdeményezésére az Ügyrendi Bizottság nem jár el.
- (3) Az Ügyrendi Bizottság jogorvoslati fórumként kizárólag az eljárás szabályszerűségéről dönt. Döntése a doktori eljárásban részt vevőkre kötelező.
- (4) Az Ügyrendi Bizottság akkor határozatképes, ha az ülésen mindhárom tagja jelen van. Az Ügyrendi Bizottság tagjai a döntés meghozatalakor kizárólag „igen” vagy „nem” szavazatot adhatnak le. Az Ügyrendi Bizottság döntését szótöbbséggel hozza.
- (5) Az Ügyrendi Bizottság igazgatási-titkársági feladatait az MTA Titkárságának Jogi és Igazgatási Főosztálya látja el.

Az MTA tudományos osztályai

13. §

- (1) A tudományos osztály és a tudományos bizottság doktori eljárással kapcsolatos alapvető feladat- és hatáskörét a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény és annak módosításai, valamint az akadémiai Alapszabály és Ügyrend határozza meg. A doktori eljárásban az MTA tudományos osztályainak feladata a (3) és (4) bekezdésekben felsoroltakon túlmenően a tudományos (doktori) bizottságok habitusvizsgálata, valamint a bírálók és a bírálóbizottság bírálati munkájának eljárási és tudományetikai ellenőrzése. Az osztályok az illetékes tudományterületek és részterületek sajátosságainak megfelelő habitusvizsgálatai követelményeiket maguk állapítják meg, és jóváhagyásra a Doktori Tanács elé terjesztik. A Doktori Tanács az osztályok doktori minimumkövetelményeit a Doktori Minimumkövetelmények Tárában rögzíti. Az MTA Doktori Szabályzatát, a Doktori Tanács Eljárási Szabályzatát és Ügyrendjét, valamint a Doktori Tanács Ügyrendi Bizottságának Ügyrendjét, továbbá az MTA tudományos osztályainak doktori eljárásra vonatkozó ügyrendjét elfogadásukat követően az MTA honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.
- (2) A doktori eljárásban az MTA tudományos osztályainak a feladata és hatásköre:
- döntés
- a) a doktori kérelem elbírálása szempontjából a tudományterületi illetékességről,
 - b) rövid értekezés benyújtása esetén arról, hogy annak alapján lefolytatható-e a doktori eljárás, továbbá
 - c) a doktori eljárásban esetlegesen alkalmazható idegen nyelvről,
- javaslattétel a Doktori Tanácsnak
- a) a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságának (doktori habitusának), tudományos munkásságának a megfelelőségéről,

- b) a doktori eljárás folytatásáról, azaz a doktori mű bírálatra bocsátásáról,
- c) a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételéről, továbbá
- d) a bírálóbizottság véleménye alapján a doktori cím odaítéléséről.

Az osztály az a) pontban meghatározott döntését – interdiszciplináris témákban benyújtott pályázat kivételével – átruházhatja az osztály elnökére.

- (3) Az osztály hatáskörébe tartozik továbbá
- a) a tudományos vagy doktori bizottságok habitusvizsgálatai minimumkövetelményeinek összehangolása és véleményezése,
 - b) az osztályon belüli interdiszciplináris ügyek kezelése, szükség esetén osztályon belüli interdiszciplináris bizottságok létrehozása.
- (4) A doktori eljárásban a tudományos osztály ülése akkor határozatképes, ha azon jelen van
- a) az ügy összes, ügyrend szerinti előterjesztője, továbbá
 - b) a szavazati joggal rendelkező tagjainak legalább a fele azzal a kikötéssel, hogy a szavazásra jogosultak számából le kell vonni azokat, akikkel szemben az eljárásban elfogultság vagy összeférhetetlenség áll fenn. A határozatképesség megállapításához a tartósan külföldön tartózkodó és a 70 éven felüli akadémikusok számát, ha nincsenek jelen, nem kell figyelembe venni.
- (5) Az osztály – a védési szakasz bírálói és a bírálóbizottság tagjai kiválasztásának kivételével – valamilyen kérdésben titkos szavazással dönt, amelynek során kizárólag „igen” vagy „nem” szavazatot adható le. Érvényes döntéshez a leadott érvényes szavazatok 50 százalékát meghaladó egynemű szavazat szükséges.

Az MTA tudományos bizottságai

14. §

- (1) Amennyiben az adott tudományos osztály a doktori eljárásban való közreműködésre a tudományos bizottságait hatalmazza fel, az egyes osztályokhoz tartozó tudományos bizottságok feladata és hatásköre elsősorban az eljárás habitusvizsgálatai szakaszára terjed ki, a bírálati szakaszt annyiban érinti, hogy nyilatkoznak az értekezés formai alkalmasságáról, valamint javaslatot tesznek a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételére. Feladatuk a (3) bekezdésben felsorolt szempontok alapján a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságának vizsgálata, azaz tudományos munkásságának megítélése, valamint állásfoglalás és javaslattétel az osztály számára a doktori eljárás bírálati szakaszának lefolytatására vagy elutasítására.
- (2) Az ülésre a bizottság valamennyi – a kérelmezővel nem elfogult és nem összeférhetetlen – tagját meg kell hívni, azonban csak a doktori eljárásban szavazásra jogosultak szavazhatnak. Az ülésen tanácskozási joggal részt vehetnek az illetékes osztály nem elfogult és nem összeférhetetlen, szavazati joggal az adott eljárásban a szakterületi illetékességre figyelemmel nem rendelkező tagjai. Ha az ülésen több kérelmező ügyét tárgyalják, a

meghívást és a jelenléte ennek megfelelően kell korlátozni.

- (3) A doktori eljárásban az MTA tudományos bizottságainak a feladata és hatásköre: javaslatétel az osztálynak
- a) a doktori kérelem szempontjából a tudomány-részterületi illetékességről,
 - b) a doktori mű formai alkalmasságáról,
 - c) a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságának, tudományos munkásságának megfelelőségéről,
 - d) arról, hogy a doktori eljárás lefolytatható-e rövid értekezés alapján,
 - e) a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételéről.

A bizottság az a) pontban meghatározott döntését – interdiszciplináris témákban benyújtott pályázat kivételével – átruházhatja a bizottság elnökére.

- (4) A doktori eljárásban a tudományos bizottság ülése akkor határozatképes, ha azon jelen van
- a) az ügy összes előterjesztője, továbbá a bizottság legalább 7 tagja,
 - b) a doktori eljárásban szavazati joggal rendelkező tagjainak legalább a fele azzal a kikötéssel, hogy a szavazásra jogosultak számából le kell vonni azon tagok számát, akikkel szemben az eljárásban elfogultság vagy összeférhetetlenség áll fenn
- (5) A tudományos bizottság
- a) a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságáról 1–5 pontos rendszerű titkos szavazással alakítja ki véleményét. A szavazás eredménye akkor támogató, ha a pontok száma meghaladja a leadott érvényes szavazatok száma alapján számított maximális pontszám 70%-át,
 - b) rövid értekezés alapján lefolytatható eljárás engedélyezéséhez a szavazásra jogosultak 50 százalékát meghaladó „igen” szavazat szükséges (titkos szavazás).
 - c) egyéb kérdésekben „igen” és „nem” szavazatokkal dönt, tartózkodni nem lehet. Érvényes döntéshez a leadott érvényes szavazatok 50 százalékot meghaladó egynemű szavazata szükséges (nyílt szavazás).
- (6) Az ülésre tanácskozási joggal meg kell hívni a Doktori Tanács illetékes képviselőjét is.

A tudományos osztályok doktori bizottságai **15. §**

- (1) Doktori ügyek tárgyalására a tudományos osztályok külön doktori bizottságokat is létrehozhatnak (a bizottságok feladatait ld. 33.§).
- (2) Doktori bizottság létesítése, elnevezésének, tudományterületi illetékességének és szavazati jogú tagjai számának meghatározása, továbbá a bizottság megszüntetése kizárólag az osztály hatáskörébe tartozik. A doktori bizottságok tagjaira is kiterjed az MTA Alapszabálya 40. § (4) bekezdése szerinti, szavazati jogra vonatkozó korlátozás.

- (3) A doktori bizottság jogállására és eljárásrendjére a tudományos bizottságokra vonatkozó 14. és 33. §-okban foglalt szabályok érvényesek.

Inter- és multidiszciplináris kérelmek és eljárás **16. §**

- (1) Ha a kérelmező tudományos teljesítménye alapján a benyújtott doktori mű elbírálására két vagy több tudományágat jelöl meg (inter- vagy multidiszciplináris kérelmet nyújt be), kérelmében megnevezi a pályázata elbírálásában illetékes tudományos (doktori) bizottságokat, s amennyiben ezek különböző osztályokba tartoznak, javaslatot tesz a Doktori Tanácsnak befogadó és a közreműködő osztály(ok)ra is. A kérelmező pályázatát az általa befogadó osztálynak választott tudományos osztály előírásai szerint nyújtja be. A kérelmezőtől függetlenül, a kérelem elbírálása során a bizottságok illetékességi nyilatkozatai alapján is megállapításra kerülhet, hogy a habitusvizsgálat több bizottság és esetleg több osztály hatáskörébe tartozik. Ilyen esetben az inter- vagy multidiszciplináris eljárást az érintett osztály(ok) kezdeményezik.
- (2) Ha a megjelölt tudományágak csak egy osztály illetékességébe esnek, akkor az adott osztály dönt arról, hogy a pályázat valóban interdiszciplináris jellegű-e, és hogy a pályázó jól jelölte-e meg az illetékes tudományos (doktori) bizottságokat. Ha megfelelően jelölte meg, akkor az osztály a doktori ügyrendjében szabályozott módon dönt az osztályon belüli interdiszciplináris kérelem elbírálásáról.
- (3) Amennyiben a kérelmező által megjelölt tudományágak több osztály illetékességébe esnek, akkor a Doktori Tanács két (multidiszciplináris kérelem esetén kettőnél több) tudományos osztályt kér fel az eljárásban való illetékességük megállapítására, valamint illetékesség esetén nyilatkozatot kér arról, hogy az eljárás során „befogadó” vagy „közreműködő” osztály szerepet vállalnak-e. A nyilatkozataik alapján a Doktori Tanács dönt arról, hogy a pályázat valóban interdiszciplináris jellegű és a pályázó jól jelölte meg a befogadó és a közreműködő osztályt (osztályokat), illetve bizottságokat.
 - a) Ajánlatos, hogy a kérelmező tudományos munkásságának megítélésében szakmailag leginkább illetékes tudományos osztály vállalja a „befogadó osztály” szerepét. Amennyiben a felkért tudományos osztály úgy ítéli meg, hogy tudományos illetékessége a kérelmező tudományos tevékenységének és a doktori mű témájának csupán egyes részeire (területére) terjed ki, az eljárásban a „közreműködő osztály” szerepet jelölheti meg. A „közreműködő” osztály az illetékes bizottsága(i) tagjai közül szakembereket delegál az eljárásba, általában a „befogadó” osztály kérésének megfelelő számban és funkcióra (előterjesztő, tudományos/doktori bizottsági tag, hivatalos bíráló, bírálóbizottsági tag), de saját maga is kezdeményezheti a delegálást, illetve indokolt esetben a „befogadó” osztály kérésétől eltérő javaslatot is tehet az általa delegáltak számára és funkcióikra. Vitás esetben a Doktori Tanács dönt.

- b) A „befogadó” és a „közreműködő” osztályoknak a doktori eljárással kapcsolatos hatáskörét és feladatait az MTA Doktori Tanácsának Eljárási Szabályzata és Ügyrendje részletezi.
- (4) A doktori eljárás habitusvizsgálati szakaszában a „befogadó osztály” tudományos (doktori) bizottsága kiegészülve a közreműködő bizottság(ok) szavazati joggal felruházott delegáltjaival osztályközi *ad hoc* interdiszciplináris bizottsággá alakul, amelyik elvégzi a Doktori szabályzat 33. és 34. §-ában rögzített feladatokat, nyilatkozik a befogadó osztály követelményeinek teljesítéséről, és javaslatot tesz az érintett (befogadó és közreműködő) osztályoknak az eljárás folytatására vagy elutasítására, valamint a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság elnökének és tagjainak személyére.
- (5) A Doktori Tanács az osztályközi *ad hoc* interdiszciplináris bizottság és az érintett osztályok javaslatai alapján dönt az eljárásra bocsátásról.

A bírálóbizottság 17. §

- (1) A kérelmezőnek a doktori műben foglalt tudományos eredményei részletes érdemi vizsgálatát bírálóbizottság végzi. A bírálóbizottság folytatja le az elbírálásra benyújtott mű nyilvános vitáját, azaz a hivatalos bírálók véleményét figyelembe véve minősíti a doktori művet, az abban foglalt új eredményeket, a téziseket, valamint a jelölt vitakészségét. Ennek alapján részletes indoklással alátámasztott javaslatot terjeszt elő a tudományos osztálynak, valamint a Doktori Tanácsnak a doktori cím odaítéléséről.
- (2) A bírálóbizottságot a kérelmező szakterületének és munkásságának megfelelő szakemberek közül az MTA illetékes tudományos osztályának javaslata alapján a Doktori Tanács bízza meg. A bírálóbizottság kijelölésével az osztály a doktori műben foglalt tudományos eredmények minősítésére vonatkozó szakmai döntési illetékességét a bírálóbizottságra ruházza át.
- (3) A bírálóbizottság elnökből, titkárból és rajtuk kívül legalább öt, legfeljebb hét tagból áll. Ha az érintett szakterületnek (inter- vagy multidiszciplináris eljárás esetén szakterületeknek) megfelelő akadémikus vagy az MTA doktora címmel (vagy a tudomány doktora fokozattal) rendelkező személyekből a teljes bírálóbizottság nem hozható létre, a bírálóbizottsági titkár és tag kivételes esetben PhD- vagy azzal egyenértékű fokozattal rendelkező személy is lehet, de a bírálóbizottságban összesen legfeljebb két, csak PhD-fokozattal rendelkező személy vehet részt.
- (4) A bírálóbizottság abban az esetben határozatképes, ha elnöke, titkára és legalább négy tagja a nyilvános vitán – annak megkezdésétől a bírálóbizottság zárt ülésének a végéig – jelen van. Inter- vagy multidiszciplináris eljárás esetén az illetékes osztályok által javasolt bírálóbizottsági tagok közül legalább két-két személynek kell jelen lennie a határozatképességhez.
- (5) Tekintettel arra, hogy az MTA külső tagjait az 1994: XL. törvény az akadémikusok közé sorolja, a doktori eljárás során (pl. a bírálóbizottságban, vagy hivatalos

bírálóként) akadémikusként vesznek részt, függetlenül attól, hogy az MTA doktora cím birtokosai-e.

A hivatalos bírálók 18. §

- (1) A doktori eljárásban a kérelmező konkrét tudományos eredményeinek a bírálóbizottság előtt és a nyilvános vitán való bemutatása érdekében a doktori mű részletes érdemi vizsgálatának elvégzésére hivatalos bírálókat kell felkérni.
- (2) A hivatalos bírálókat a doktori műben érintett tudományterület(ek)et művelő, kivételesen ahhoz közel álló szakemberek közül az illetékes tudományos osztály javaslata alapján a Doktori Tanács kéri fel.
- (3) A hivatalos bírálók száma háromnál kevesebb nem lehet.
- (4) Ha az érintett szakterületnek megfelelő akadémikus vagy MTA doktora címmel rendelkező személyekből a három bíráló nem állítható ki, a hivatalos bírálattal legfeljebb egy, csak PhD-fokozattal rendelkező személy is megbízható.
- (5) Hivatalos bírálóként legfeljebb egy olyan tudományos fokozattal rendelkező külföldi szakember is felkérhető, aki az érintett szakterület nemzetközileg elismert művelője. A javaslathoz csatolni kell az erről szóló bizonyítékokat.

Az előterjesztők 19. §

- (1) A doktori eljárásban a kérelmező tudományos tevékenységének vizsgálatát és annak eredményeit az ügyben eljáró testület (Doktori Tanács, tudományos osztály, tudományos vagy doktori bizottság, interdiszciplináris bizottság) számára – a bírálóbizottság előtt lefolytatandó nyilvános vita kivételével – előterjesztők mutatják be.
- (2) Az előterjesztő a tudományterület/tudomány-részterület szerint illetékes szakember, aki az eljáró testület tagja, ennek hiányában pedig erre felkért külső szakértő lehet. Kivételes esetben, ha a bizottságban az érintett szakterületnek megfelelő akadémikus vagy MTA doktora címmel (vagy a tudomány doktora fokozattal) rendelkező személyekből a két előterjesztő nem állítható ki, egyikük PhD, vagy azzal egyenértékű fokozattal rendelkező személy is lehet.
- (3) Az előterjesztőt a Doktori Tanácsban az elnök, az MTA tudományos osztályán az osztályelnök, a tudományos vagy doktori bizottságban annak elnöke kéri fel a feladat elvégzésére.
- (4) A Doktori Tanácsban a doktori ügynek egy, a tudományos osztályon egy vagy két, a tudományos, vagy doktori bizottságban két vagy három, interdiszciplináris bizottságban három előterjesztője lehet. Az osztályon az egyik előterjesztő az illetékes bizottság elnöke vagy az általa megbízott bizottsági tag lehet.
- (5) A Doktori Tanácsban a szakmailag illetékes tanács tag az előterjesztő. Ha a Doktori Tanács tagjai között nincs a tudományterület szerint megfelelő előterjesztőnek alkalmas tag, akkor a feladat ellátására elsősorban a tudományos osztály tagját vagy a tudományos/doktori

bizottság elnökét kell felkérni. Az előterjesztő munkáját a 20. §-ban foglaltak szerint külső szakértő is segítheti.

- (6) Az előterjesztők távollétében a doktori ügy nem tárgyalható. Tartós távollét esetén az elnök új előterjesztőt kér fel.

A külső szakértő 20. §

- (1) A Doktori Tanács és bármely eljáró testület elnöke a doktori eljárás bármely szakaszában külső szakértőt bízhat meg abban az esetben, ha a vitatott kérdés az adott testületen belül más módon nem tisztázható.
- (2) A külső szakértőt az érintett szakterületet művelő, szükség esetén ahhoz közel álló, tudományos fokozattal rendelkező szakemberek közül kell felkérni. Ha a szakértő feladata a kérelmező doktori művének véleményezésére vonatkozik, akkor a szakértői véleményt anonim módon a kérelmezővel közölni kell, és lehetőséget kell adni számára, hogy arra észrevételt tegyen.
- (3) Indokolt esetben külső szakértőként legfeljebb egy, tudományos minősítéssel rendelkező külföldi szakember is felkérhető.

Az összeférhetetlenség és elfogultság 21. §

- (1) A doktori eljárásból – a nyilvános vita kivételével – ki van zárva, és az érdemi elbírálásban nem működhet közre, valamint az ügy tárgyalásakor nem lehet jelen az a személy,
 - a) aki elfogult, azaz akitől az ügy tárgyilagos elbírálása nem várható el;
 - b) aki összeférhetetlen, azaz aki a kérelmező közeli hozzátartozója a Polgári Törvénykönyv előírásai szerint;
 - c) aki a kérelmező közvetlen munkahelyi vezetője vagy beosztottja, munkatársa azonos szervezeti egységnek (azonos egységnek számít az azonos tanszék, intézeti osztály, kutatócsoport vagy pályázati kutatócsoport, de nem számít annak az egyetem, annak kara, a kutatóintézet, a múzeum vagy egyéb intézmény);
 - d) aki háromnál több esetben a kérelmező társszerzője a pályázat témakörében;
 - e) akinek tudományos cím- vagy fokozatszerzés vagy habilitáció érdekében benyújtott munkáját a kérelmező hivatalos bírálóként véleményezte, vagy annak elbírálásában bizottsági tagként az elmúlt tíz éven belül részt vett;
 - f) aki tudományos cím- vagy fokozatszerzés során a kérelmező tudományos vezetője (témavezetője, konzulense) volt, vagy akinek a kérelmező volt a tudományos vezetője (témavezetője, konzulense).
- (2) Nem lehet hivatalos bíráló és a bírálóbizottság tagja, aki az eljárás alapjául szolgáló doktori mű által felhasznált bármely munkában a kérelmező társszerzője.
- (3) Az elfogultság és az összeférhetetlenség kérdésére az adott ülés elnöke az ülés kezdetén köteles felhívni az ülésen részt vevők figyelmét. Elfogult vagy összeférhetetlen személy az ülés elnökének szóban, bírálat, bírálóbizottsági tagsági felkérés esetén pedig a Doktori

Tanács Titkárságának írásban köteles jelezni az elfogultság vagy az összeférhetetlenség tényét, és az utóbbi esetben annak okát is.

- (4) Ha a kérelmező tartja elfogultnak vagy összeférhetetlennek a kijelölt hivatalos bírálót vagy bírálóbizottsági tagot, esetleg a habitusvizsgálatban részt vevő bizottság valamely tagját, ezt indokolással együtt a Doktori Tanács Titkárságának kell írásban jeleznie a 36. § (2) bek.-ben foglaltaknak megfelelően. A kérelmező előterjesztésére az elfogultságot és az összeférhetetlenséget a Doktori Tanács állapítja meg, szükség esetén az Ügyrendi Bizottság véleményét is kikérve.
- (5) Ha az elfogultsági vagy az összeférhetetlenségi kifogás a doktori eljárás során bármely tisztséget ellátó személyre vagy eljáró testület elnökére, helyettesére vonatkozóan helyállónak bizonyul, akkor az érintett személy helyett mást kell kijelölni, és az eljárást az érintett személy első intézkedésétől kezdve meg kell ismételni. A tudományos vagy a doktori bizottság elnökének vagy helyettesének elfogultsága esetén az osztályelnök nevezi ki az elnökként eljáró személyt.
- (6) Az (1) d), illetve a (2) bek. alatt szereplő, társszerzőségről fakadó formális kritériumtól, a hivatalos bírálói és a bírálóbizottsági elnöki tisztség kivételével abban az esetben el lehet tekinteni, ha a kérdéses munkák széles körű együttműködésben születtek (100-nál több társszerző). A többi tisztség esetében a társszerzői alapon fennálló összeférhetetlenség megítélése az illetékes tudományos/doktori bizottság javaslata alapján a tudományos osztály feladata. Az erről hozott döntés rövid indokolását a személyi javaslatához csatolni kell. Bírálóbizottsági tagnak felkérhető olyan személy is, aki az (1) d), illetve (2) bek. formális kritériumait nem teljesíti, ha mind ő, mind a pályázó nyilatkozatot tesz arról, hogy tartalmi értelemben nem áll fenn összeférhetetlenség.

III. fejezet

A DOKTORI ELJÁRÁS

A) A DOKTORI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA

A doktori eljárás

22. §

- (1) A doktori eljárás két egymást követő szakaszból áll, ezek:
 - a) a habitusvizsgálati és
 - b) a bírálati szakasz. A habitusvizsgálati szakaszban a kérelmező tudományos kutatói kiválóságát és doktori művének formai alkalmasságát, a bírálati szakaszban a doktori mű tartalmi elemeit vizsgálják.
- (2) A doktori habitusvizsgálat a kérelmező hazai és nemzetközi tudományos munkásságának és teljesítményének a megítélésére irányuló eljárás, amelyet az MTA szakmailag illetékes tudományos bizottságai és osztályai végeznek arra felkért előterjesztők értékelése alapján. A habitusvizsgálati eljárás a kérelmező tudományos munkásságának bizottsági vizsgálatával indul, az osztálynak a doktori mű bírálatra bocsátására vagy elutasítására tett javaslatával folytatódik, és a Doktori Tanács erre vonatkozó döntésével fejeződik be.

- (3) A doktori bírálati eljárás a kérelmező doktori művében foglalt tudományos eredményeinek a megítélésére irányuló eljárás, amelyben a hivatalos bírálók, a bírálóbizottság és a szakmai tudományos közösség vesz részt. A bírálati eljárás a doktori mű bírálatra bocsátásával indul, a nyilvános vitával folytatódik, és a doktori cím odaitélésével vagy elutasításával zárul.

A doktori mű 23. §

- (1) A doktori cím megszerzése iránti kérelemhez olyan doktori művet kell mellékelni, amely önmagában, illetve rövid értekezés esetén előírt mellékleteivel együtt alkalmas a kérelmező eredeti, önálló tudományos teljesítményének megítélésére, valamely jól meghatározott tudományos kérdés megoldásának bemutatása alapján.
- (2) A doktori mű formájára, terjedelmére irányadó előírásokat a tudományos osztályok állapítják meg.
- (3) Doktori művet háromféle formában lehet benyújtani:
 - a) önállóan készített értekezés,
 - b) közlés alatt álló vagy a kérelem benyújtása előtt, de legfeljebb 3 évvel korábban megjelent önálló monográfia,
 - c) rövid értekezés, amelyben a kérelmező tömören foglalja össze önálló, valamely jól meghatározott tudományos kérdés megoldásával foglalkozó tudományos dolgozataiban megjelent eredményeit, mellékelve magukat a dolgozatokat. A rövid értekezés és a mellékelt dolgozatok együtt képezik a doktori művet. A rövid értekezésben csatolt tudományos dolgozatok nyelvét az MTA tudományos osztályai a saját doktori követelményrendszerükben szabályozhatják.
- (4) A doktori mű bármely formájához téziszfüzetet kell mellékelni. A téziszfüzetnek a kérelmező önálló, új tudományos eredményeit kell összefoglalnia. A téziszfüzet formai előírásait az osztályok határozzák meg. A tudományos osztályok a saját doktori követelményrendszerükben a téziszfüzetnél bővebb, a szakmai folyóiratok által elvárt formában megírt magyar nyelvű összefoglaló benyújtását is előírhatják.
- (5) A doktori mű alapformája a magyar nyelvű értekezés és az önálló monográfia. Az osztályok – bizottságaik előzetes állásfoglalásának figyelembevételével – döntenek arról, hogy a doktori eljárás lefolytatható-e rövid értekezés alapján. A rövid értekezés formai követelményeit, benyújtásának előfeltételeit, a hozzá csatolt tudományos cikkekkel szemben támasztott követelményeit, köztük a cikkek nyelvét az egyes osztályok szabályozhatják.
- (6) A doktori műben idézetet csak szó szerinti átvételben, forrásmegjelöléssel lehet tenni, akkor is, ha a forrás az idéző saját műve.
- (7) Osztályközi interdiszciplináris pályázat esetén rövid értekezést nem lehet benyújtani.
- (8) A doktori mű, indokolt esetben, az illetékes osztály előzetes engedélye alapján idegen nyelven is benyújtható. Magyar anyanyelvűeknek az idegen nyelven benyújtott doktori mű mellé csatolni kell a téziszfüzet magyar nyelvű változatát is, ezzel is hozzájárulva a magyar szaknyelv fejlesztéséhez és ápolásához. A teljes pályázati

anyag többi részét ugyancsak magyar nyelven kell benyújtani.

- (9) Osztályközi interdiszciplináris pályázat esetén doktori művet idegen nyelven csak akkor lehet benyújtani, ha ezt valamennyi érintett osztály engedélyezi.
- (10) Nem lehet eljárást kezdeményezni olyan művel, amelyet hazánkban vagy külföldön bármely más tudományos cím vagy fokozat megszerzésére már felhasználtak. Erre vonatkozóan a kérelmezőnek a doktori eljárás lefolytatása iránti kérelmében nyilatkoznia kell.

A doktori eljárás iránti kérelem 24. §

- (1) A doktori eljárás lefolytatása folyamatosan kérvényezhető, amit a kérelmező kezdeményez.
- (2) A doktori cím megszerzése iránti eljárás megindítását az kérelmezheti, aki a jelen szabályzat 1. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek eleget tesz.
- (3) A doktori cím megszerzése iránti kérelmet legkorábban az egyetem által odaitélt PhD vagy azzal egyenértékű tudományos fokozat megszerzésétől számított öt év elteltével lehet benyújtani. Az ötéves várakozási idő alól a pályázó kérelmére különösen indokolt esetben az MTA illetékes tudományos osztályának javaslata alapján a Doktori Tanács felmentést adhat. Ebben az esetben a doktori mű rövid értekezés formájában nem adható be.
- (4) A kérelmezőnek ahhoz a tudományos osztályhoz kell a kérelmét benyújtania, amelynek tudományterületéhez a tudományos munkássága érdemileg tartozik.
- (5) Interdiszciplináris pályázatot akkor kell benyújtani, ha a kérelmező tudományos munkássága – az MTA tudományági besorolása alapján – több tudományterületet vagy több tudomány-részterületet, ezáltal több tudományos osztályt vagy bizottságot érint.
- (6) A doktori eljárás lefolytatása iránti kérelmet az elektronikus doktori rendszerben található „Kérelem” űrlapon (1. sz. adatlap) és annak mellékleteivel elektronikusan a Doktori Tanács Titkárságához kell benyújtani.
- (7) A doktori eljárás lefolytatása iránti kérelmet és valamennyi mellékletét – az értekezés kivételével, amelyre a 23.§. előírásai vonatkoznak – magyar nyelven kell benyújtani.
- (8) A kérelemben meg kell jelölni – az MTA tudományági besorolása alapján – azt a tudományos osztályt és az ahhoz tartozó tudományterületet, továbbá azt a tudományos bizottságot és az ahhoz tartozó tudomány-részterületet, amelyhez a tudományos munkássága érdemileg tartozik. Kérelmében külön meg kell jelölnie azt az egy vagy több tudományterületet és tudomány-részterületet is, amelyet a doktori műve érint.
- (9) Ha a kérelmező a pályázatát interdiszciplináris eljárás útján kívánja elbíraltatni, meg kell neveznie – az MTA tudományági besorolása alapján – külön a tudományos munkássága, és külön a doktori műve szempontjából érintett tudományterületeket és tudomány-részterületeket, az azokhoz tartozó osztályokat és bizottságokat.
- (10) A kérelem benyújtását megelőzően a kérelmező véglegesíti a publikációs és hivatkozási jegyzékét a Magyar Tudományos Művek Tárában (MTMT), amelyet

– ugyancsak a kérelem benyújtását megelőzően – az MTMT munkatársai ellenőriznek, majd feltöltenek a kérelmező doktori pályázatának honlapoldalára az adott osztály előírásai szerinti tudományometriai táblázattal együtt.

(11) Az MTMT ellenőrzést követően a kérelemhez csatolni kell:

- a) az egyetemi végzettséget igazoló oklevél (egyszerű fény)másolatát,
- b) a PhD- vagy azzal egyenértékű tudományos fokozat megszerzését igazoló oklevél másolatát, külföldön szerzett tudományos fokozat (PhD) esetén az oklevél közjegyző által hitelesített másolatát és az angol, a német, a francia, a spanyol, az olasz, az orosz és a latin nyelvtől eltérő idegen nyelv esetében a hivatalos magyar nyelvű fordítását, továbbá, ha annak honosítása megtörtént, az arról szóló okirat másolatát,
- c) a kérelmező PhD/kandidátusi tudományos vezetőjének (témavezetőjének) nevét, ha volt ilyen,
- d) a kérelmező tudományos pályafutásáról szóló önéletrajzát,
- e) a kérelmező által készített doktori művet, idegen nyelven benyújtott mű esetén az illetékes osztály arra vonatkozó engedélyét is,
- f) a doktori művéhez tartozó téziszfüzetet,
- g) „Tudományos munkásság összefoglalása” címmel külön lapon (2. sz. adatlap) maximum 300 szó (1800 karakter) terjedelemben a kérelmező tudományos munkássága azon értékeinek az összefoglalását, amelyeknek alapján az MTA doktora címet elnyerni kívánja,
- h) a kérelmező által legfontosabbnak tartott, a tudományos fokozata megszerzését követő időszak eredményeit tartalmazó tudományos publikációi közül ötnek (vagy az osztályok előírásai alapján ennél többnek) egy-egy példányát,
- i) nyilatkozatát arról, hogy a doktori művét semmilyen más tudományos fokozat megszerzésére nem használta fel sem hazánkban, sem külföldön,
- j) az eljárási díj befizetését igazoló iratot vagy annak másolatát, és
- k) bármely más anyagot, amelyet az illetékes tudományos osztály a doktori ügyrendjében előír.

(12) A kérelem benyújtásakor be kell mutatni az egyetemi végzettséget és a PhD vagy azzal egyenértékű tudományos fokozat megszerzését igazoló oklevelet eredeti példányban az MTA Doktori Tanács Titkárságánál, amely annak tartalmát és hitelességét megvizsgálja, és az arra vonatkozó megállapítását írásban rögzíti a doktori ügyben eljáró személyek és testületek számára.

Eljárás idegen nyelven

25. §

- (1) Idegen nyelven benyújtott doktori mű esetén a doktori eljárás részben vagy egészben idegen nyelven folytatható le, ha a megjelölt nyelv használatát az illetékes tudományos osztály engedélyezte. Az engedélyben és a Doktori Tanács elé kerülő előterjesztésében az osztálynak nyilatkoznia kell arról, hogy csak a doktori mű ide-

gen nyelvű, vagy az eljárás is, ez utóbbi esetben annak mely része zajlik idegen nyelven.

- (2) A nyilvános vitában tolmács nem alkalmazható. A bírálóbizottságban csak az a személy vehet részt, aki az eljárás során engedélyezett összes nyelvet ismeri.

Társszerzőség, pályázat közös mű benyújtásával

26. §

- (1) Ha a doktori műben foglalt eredményeket a kérelmező másokkal együttműködve érte el, és abban saját teljesítménye kétséget kizáróan nem állapítható meg, a kérelmező tartozik a társszerzők nyilatkozatát benyújtani annak érdekében, hogy kétséget kizáróan elkülöníthető legyen a kérelmező saját teljesítménye.
- (2) Közös művel történő együttes pályázatra csak rendkívül indokolt esetben kerülhet sor, és benyújtása csak a Doktori Tanács előzetes engedélyével lehetséges. A pályázóknak az erre vonatkozó kérelmükben részletesen indokolniuk kell, hogy mi az akadály önálló értekezések benyújtásának, továbbá meg kell jelölniük a doktori mű létrehozásában való közreműködésük pontos arányát is. A kérelem engedélyezése esetén minden pályázó külön készíti el a tudományos munkásságának összefoglalóját és a téziszfüzetét, igazolva ezzel a doktori művekben szereplő új tudományos eredményekre vonatkozó szellemi tulajdonjogát. A doktori kérelmet külön-külön kell benyújtaniuk, és a doktori habituszvizsgálati eljárást is személyenként külön-külön, egymástól függetlenül kell lefolytatni. Az együttes vagy külön bírálat és/vagy védelem engedélyezéséről – az érintett osztály véleményét is figyelembe véve – a Doktori Tanács dönt.
- (3) Oszthatatlan közös teljesítmény alapján, ha a részesedés aránya nem egyértelmű, vagy nem lehet megállapítani, a doktori cím nem ítéldhető oda.

Hiánypótlás

27. §

- (1) Ha a kérelem hiányos – azaz nem felel meg a jelen szabályzat 24. §-ában felsorolt valamennyi követelménynek –, az MTA Doktori Tanácsának Titkársága felhívja a kérelmezőt a hiányok pótlására. Nem nyújthatók be hiánypótlás keretében a 24. § (11) bekezdés d), e), f), g), i), j), és k) pontjában megjelölt mellékletek, valamint maga a kérelem.
- (2) Ha a hiánypótlásra való felhívásnak a kérelmező a felhívás kézbesítésétől számított három hónapon belül nem tesz eleget, az eljárást meg kell szüntetni. A befizetett eljárási díj részlegesen sem igényelhető vissza. E formai okból hozott megszüntető határozat nem akadályozza annak, hogy a kérelmező bármikor új doktori eljárás lefolytatását kérje, azonban az eljárás díját ismételtelen be kell fizetnie.

A kérelem visszavonása

28. §

A kérelmező a doktori eljárás lefolytatására benyújtott kérelmét a doktori eljárás bármely szakaszában külön indokolás

nélkül visszavonhatja. A visszavonási nyilatkozatot írásban kell benyújtania a Doktori Tanács Titkárságán. A kérelem visszavonása alapján a Doktori Tanács elnöke az eljárást megszünteti. A megszüntetés napjától számított két éven belül új doktori eljárásra nem kerülhet sor. A befizetett eljárási díj visszafizetését a kérelmező részlegesen sem igényelheti.

A habitusvizsgálati és a bírálati illetékesség

29. §

- (1) Az osztályok és a tudományos/doktori bizottságok illetékessége a kérelmező tudományos kutatói kiválóságának, azaz a doktori habitusának a megítélésére és a habitusvizsgálati eljárás lefolytatására terjed ki. A doktori mű szakmai bírálatára elsősorban a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság tagjai illetékesek, de bárki kritikai észrevételt tehet, aki a nyilvános vitában részt vesz.
- (2) A tudományterületi illetékességre először a kérelmező terjeszt elő javaslatot, amikor a pályázatát benyújtja. Pályázatában meg kell jelölnie azt a tudományos osztályt és a tudományos vagy doktori bizottságot, amelyekhez a tudományos munkássága dominánsan tartozik, és a kérelmét az itt megjelölt osztályhoz kell benyújtania.
- (3) A kérelmező által javasolt illetékességet a bizottságok és osztályok illetőségi nyilatkozatukban jóváhagyhatják, vagy felülbírállhatják. A bizottságok az osztálynak jelezni kötelesek, ha megítélésük szerint más tudományterületi szakértő bevonására is szükség van.

A szakterület szerinti illetékesség megállapítása

30. §

- (1) Ha a doktori eljárás lefolytatásának nincs formai akadálya, a Doktori Tanács elnöke a kérelmet és mellékleteit a kérelmező által megadott tudományos osztálynak küldi meg, majd annak elnöke a kérelmező által megadott tudományos/doktori bizottsághoz továbbítja. Mind az osztálynak, mind a bizottságnak a felkérés kézhezvételétől számított 15, interdiszciplináris pályázat esetén 30 napon belül kell nyilatkoznia az illetékesség hiányáról. Nyilatkozat hiányában a felkérést elfogadottnak kell tekinteni.
- (2) Ezt követően először a kijelölt tudományos vagy doktori bizottság, majd a tudományos osztály teszi meg a habitusvizsgálat elvégzésére vonatkozó illetékességi nyilatkozatát.
- (3) A tudományos vagy doktori bizottság a habitusvizsgálati illetékességéről a következő döntéseket hozhatja:
 - a) Ha a pályázat a kérelmező tudományos munkássága alapján egyértelműen a bizottság hatáskörébe tartozik, akkor a bizottság megállapítja szakterületi illetékességét, elindítja a habitusvizsgálati eljárást, és az erről szóló nyilatkozatát az osztályelnöknek megküldi.
 - b) Ha a pályázat a kérelmező tudományos munkássága alapján elsődlegesen nem a bizottság hatáskörébe tartozik, de a bizottság a habitusvizsgálati eljárás lefolytatására interdiszciplináris vizsgálat keretében illetékesnek tartja magát, akkor az erről szóló nyilatkozatát az osztályelnöknek megküldi.

- c) Ha a kérelmező tudományos munkássága nem a bizottság hatáskörébe tartozik, akkor a bizottság jelzi, hogy nem tartja magát illetékesnek a doktori habitusvizsgálat lefolytatására, és a kérelmet az osztályelnöknek visszaküldi. Ha erre mód van, javaslatot tesz más osztály vagy bizottság illetékességére.
- (4) Az osztály a habitusvizsgálati illetékességéről a következő döntéseket hozhatja:
 - a) Ha a kérelmező tudományos munkássága egyértelműen az osztály hatáskörébe tartozik, és az osztálynak egy adott bizottsága jelezte a habitusvizsgálati illetékességét, akkor az osztály elindítja a doktori habitusvizsgálati eljárást, és az erről szóló nyilatkozatát megküldi a Doktori Tanács elnökének. Ha több bizottság is nyilatkozott szakterületi illetékességéről, akkor az osztályelnök a bizottsági elnökökkel való egyeztetést követően az osztályon belül elindítja a habitusvizsgálatot az osztály doktori bizottsága vagy az osztályon belüli interdiszciplináris bizottság bevonásával, és az erről szóló nyilatkozatát megküldi a Doktori Tanács elnökének.
 - b) Ha a pályázat a kérelmező tudományos munkássága alapján elsődlegesen nem az osztály hatáskörébe tartozik, de van az osztályon olyan bizottság, amely érintett a munkásság szakterületében, és jelezte az illetékességét interdiszciplináris bizottságban való részvételre, akkor az osztály a habitusvizsgálati eljárás lefolytatására osztályközi interdiszciplináris bizottsági keretek között illetékesnek nyilvánítja magát, és – megnevezve az illetékes bizottságait – az erről szóló nyilatkozatát megküldi a Doktori Tanács elnökének.
 - c) Ha a pályázat a kérelmező tudományos munkássága alapján nem tartozik az osztály szakterületi illetékességébe, vagyis annak egyetlen bizottsága sem illetékes, akkor az osztály megállapítja illetékességének hiányát, és a kérelmet a Doktori Tanácsnak visszaküldi. Ha erre mód van, egyúttal javaslatot tesz más osztály, esetleg bizottság illetékességére.
 - (5) A Doktori Tanács az osztályok illetékességi nyilatkozatai alapján
 - a) tudomásul veszi a befogadó osztálynak a habitusvizsgálat osztályon belüli megoldására vonatkozó nyilatkozatát, vagy
 - b) az osztályelnökkel való egyeztetést követően összeállítja az osztályközi ad hoc interdiszciplináris bizottságot, kijelöli az adott ügyet kezelő osztályt és bizottságot, valamint a résztvevő bizottságokat.
 - c) Ha nincs olyan osztály, amely kinyilvánította az illetékességét, elutasítja a kérelmet.
 - (6) A Doktori Tanács a habitusvizsgálatra kijelölt, az ügyet kezelő és az eljárásban közreműködő osztályokról és bizottságokról haladéktalanul értesíti a kérelmezőt.
 - (7) A kérelmező az értesítés kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül – a 21. § (4) pontjában jelzett módon – írásban jelezheti, ha a habitusvizsgálatra kijelölt bizottság(ok) valamely tagját elfogultnak vagy összeférhetetlennek tartja. A kifogást a Doktori Tanács Titkárságának kell benyújtania. A kifogásról a Doktori Tanács dönt, szükség esetén annak megalapozottságáról kikéri

az Ügyrendi Bizottság véleményét. E határidő elteltével ilyen kifogás nem nyújtható be.

A doktori eljárásra bocsátás megtagadása **31. §**

- (1) Azokban az ügyekben, amelyekben a habitusvizsgálati eljárásban való közreműködésre az MTA tudományos osztályai az illetékességüket valamennyien kizárták, a Doktori Tanács elnöke egyeztető megbeszélést folytat az érintett osztályok elnökeivel a Doktori Tanács álláspontjának kialakítása végett. Ha ennek során a Doktori Tanács megállapítja, hogy az eljárás lefolytatására nincs mód, az eljárásra bocsátást megtagadja.
- (2) Interdiszciplináris eljárás iránti kérelem esetén a Doktori Tanács elutasítja az eljárásra bocsátást, ha a felállítandó interdiszciplináris bizottság számára nincs illetékes befogadó bizottság, és ezáltal osztály.
- (3) A Doktori Tanács az eljárás lefolytatását megtagadja, ha a doktori eljárásban használni kívánt nyelven – az MTA illetékes tudományos osztályai szerint – arra nincs mód.
- (4) Az eljárás megtagadásáról szóló határozat ellen érdemi szakmai szempontokra alapított jogorvoslatnak nincs helye, eljárási kérdésben az Ügyrendi Bizottsághoz lehet fellebbezni.

B) A DOKTORI ELJÁRÁS **HABITUSVIZSGÁLATI SZAKASZA** **A habitusvizsgálati minimumkövetelmények** **32. §**

- (1) Minden tudományos osztály előírja azokat a küszöbfeltételeket, amelyeket a kérelmezőnek hiánytalanul teljesítenie kell ahhoz, hogy a habitusvizsgálatot követő bírálati eljárás megindulhasson. Ezek a feltételek az ún. minimumkövetelmények.
- (2) A habitusvizsgálati minimumkövetelmények teljesítése csupán szükséges, de nem elégséges feltétel ahhoz, hogy a doktori művet bírálatra lehessen bocsátani, azaz a minimumkövetelmények teljesülése nem jelenti automatikusan a doktori mű bírálatra bocsátását.
- (3) Az egyes osztályok előírásai alapján az illetékes tudományos/doktori bizottság ülésén egyértelműen meg kell állapítani, hogy a kérelmező hiánytalanul teljesítette-e a habitusvizsgálati minimumkövetelményeket.
- (4) A habitusvizsgálati minimumkövetelmények az egyes osztályok habitusvizsgálati követelményrendszerének részét képezik, és az egyes bizottságokra vonatkozóan eltérhetnek egymástól.
- (5) Az osztályokra vonatkozó habitusvizsgálati követelményrendszert és azon belül az egyes tudományos és/vagy doktori bizottságokra érvényes minimumkövetelményeket az osztályok dolgozzák ki, a Doktori Tanács hagyja jóvá, és azokat a Doktori Minimumkövetelmények Tárában rögzíti.
- (6) Az osztályok habitusvizsgálati minimumkövetelményeit a Doktori Tanács honlapján nyilvánosságra kell hozni, hogy a kérelmező a kérelme benyújtása előtt maga is meggyőződhessen azok teljesüléséről.

A tudományos/doktori bizottság feladata **a habitusvizsgálati szakaszban** **33. §**

- (1) A doktori kérelemről először – az előterjesztők írásban benyújtott és szóban előadott szakvéleménye alapján – az MTA illetékes tudományos/doktori vagy interdiszciplináris bizottsága foglal állást a habitusvizsgálat keretében, amelyet a felkérés kézhezvételétől számított 90 napon belül kell elvégezni, ebből az előterjesztőknek 45 nap áll rendelkezésükre előterjesztésük elkészítésére. A bizottság állásfoglalását az illetékes tudományos osztálynak kell megküldeni (osztályok közötti interdiszciplináris bizottságok esetében valamennyi érintett osztálynak).
- (2) A doktori habitusvizsgálat az alábbi lépésekből áll, amelyeket az alábbi sorrendben kell végrehajtani:
 - a) amennyiben az illetékesség kérdése felmerül, vita, majd döntés a bizottság illetékességéről (nyílt szavazás: igen-nem);
 - b) vita, majd javaslat az osztálynak a doktori mű formai alkalmasságáról (nyílt szavazás: igen-nem);
 - c) vita a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságáról, állásfoglalás és javaslat az osztály számára a kérelmező tudományos munkásságának megítéléséről (titkos szavazás: 1–5 pont). A szavazás eredménye akkor támogató, ha a pontok száma meghaladja a leadott érvényes szavazatok száma alapján számított maximális pontszám 70%-át,
 - d) rövid értekezés benyújtása esetén javaslat az osztálynak arról, hogy a kérelmező tudományos teljesítménye van-e olyan kiemelkedő színvonalú és nagy hatású, hogy ennek alapján a doktori eljárás rövid értekezés alapján is lefolytatható (titkos szavazás: igen-nem, 50 százalékot meghaladó többség szükséges);
 - e) javaslat megfogalmazása az osztálynak a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság tagjaira (nyílt szavazás: igen-nem).
- (3) A szakterületi illetékesség (2) a) pont szerinti megállapítása során a kérelmező által a munkásságára megjelölt szakterületi illetékességből kell kiindulni, azonban a bizottság döntése ettől eltérhet. Ezt megfelelően indokolni kell. A bizottságnak – ha illetékességét állapította meg – a (2) bekezdésben felsorolt lépések mindegyikét végre kell hajtania akkor is, ha bármely okból nem javasolja a doktori mű bírálatra bocsátását.
- (4) A doktori mű formai alkalmasságának (2) b) pont szerinti vizsgálata során nem kerülhet sor a doktori mű részletesebb érdemi vizsgálatára. A mű tartalmával csak annyiban kell foglalkozni, hogy annak alapján megállapítható legyen, hogy a kérelmező helyesen jelölte-e meg a doktori műve által érintett szakterülete(ke)t, továbbá kik lehetnek azok a szakmailag illetékes bírálók és bírálóbizottsági tagok, akik leginkább részt vehetnek a bírálati eljárásban. A formai alkalmasság vizsgálata azt mérlegeli, hogy megfelel-e a doktori mű a jelen szabályzat 23. §-ában, illetve az adott osztály doktori ügyrendjében a doktori mű formájára előírt követelményeknek.

- (5) A kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságának, tudományos teljesítményének (2) c) pont szerinti minősítése az alábbi részekből áll:
- a) a habitusvizsgálati minimumkövetelmények teljesülésének ellenőrzése;
 - b) publikációs és alkotási tevékenységének megítélése,
 - c) idézettségének vizsgálata,
 - d) az általa elért tudományos eredmények hazai és nemzetközi jelentőségének megítélése,
 - e) tudományos közéleti tevékenységének értékelése.
- (6) A kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságának, tudományos munkásságának (5) bekezdés szerinti értékelését a jelen szabályzat 1. §-ában, és az osztályok doktori ügyrendjében foglaltak alapján kell elvégezni az adott osztályra és tudományos/doktori bizottságára vonatkozó követelményrendszer szerint, tudományometriai szempontok figyelembevételével.
- (7) A doktori cím elnyerésére való alkalmasság vizsgálata során először a minimumkövetelmények egyenkénti teljesülését kell ellenőrizni. Ha a minimumkövetelmények közül akár egy nem teljesül, a kérelmező alkalmassága nem támogatható.
- (8) A tudományos teljesítmény jelentőségének minősítése során különös tekintettel kell lenni a kérelmező azon tudományos eredményeire, amelyek rangos külföldi, illetve nemzetközi és hazai folyóiratokban, tanulmánykötetben, illetve rangos külföldi vagy hazai kiadónál könyv alakban (monográfiaként) jelentek meg, ezen túlmenően kiemelt szempont azok tartalmi értéke, és külön kell értékelni az azokra történt, rangos folyóiratokban és könyvekben megjelent idézéseket is. A kérelmező tudományos közéleti munkásságának értékelése során többek között a tudományos utánpótlás képzésében betöltött szerepét, a hazai és a nemzetközi tudományos közéletben végzett tevékenységét, valamint magyar anyanyelvűek esetén a tudomány magyar nyelven történő művelésében végzett tevékenységét is vizsgálják. A tudományos közéleti követelményeknél figyelembe vehető tevékenységeket az osztályok doktori ügyrendjében felsorolt szempontok alapján kell értékelni.
- (9) Rövid értekezés lehetőségének (2) d) pont szerinti vizsgálata esetén a kérelmező tudományos munkásságát az osztályon előírt sajátos feltételek figyelembevételével kell minősíteni.
- (10) A doktori mű a (2) e) pont szerint akkor bocsátható bírálatra, ha a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmassága megállapítható, tudományos teljesítménye megfelelő, és a doktori mű formailag alkalmas a bírálatra, továbbá rövid értekezés alapján történt pályázat esetén a kérelmező teljesítette annak feltételeit.
- (11) Ha a bizottság a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságát megállapítja, de nem támogatja a doktori mű rövid értekezés formájában való bírálatát, javaslatot tesz arra, hogy a kérelmező a Doktori Tanács értesítésének kézhezvételétől számított egy éven belül teljes értekezést nyújthasson be. Ebben az esetben a habitusvizsgálatot nem kell megismételni, mindössze az értekezés formai ellenőrzésére kerül sor.
- (12) A (2) f) pont szerinti jelöléskor hivatalos bírálónak legalább 5 (3 bíráló és 2 tartalék), a bírálóbizottságba leg-

alább 7 (elnök, titkár, a tartalékaik, 2 tag és 1 tartalék) arra alkalmas szakembert kell megjelölni. A jelölésnél a tudományos fokozat mellett meg kell adni a szakterületet és a munkahelyet is. A hivatalos bírálók, bírálóbizottsági tagok és az összes póttag jelöléséről egy közös szavazásban kell határozni.

- (13) Ha a kérelmező tudományos tevékenységének alapos megismeréséhez ez szükséges, a bizottság, valamint az osztály meghallgathatja a kérelmezőt, felkérheti, hogy előadásban ismertesse tudományos munkásságát és főbb önálló tudományos eredményeit, továbbá külső szakértőt kereshet meg további tájékozódás céljából.
- (14) A bizottság az osztálynak küldött állásfoglalásában a (2) bekezdés b), c), d) és e) pontjában született állásfoglalását indokolással látja el, és valamennyi szavazati eredményt is közli. A kérelmező szakmai alkalmasságáról, tudományos teljesítményéről a (2) c) pont szerinti állásfoglalásában részletes érdemi szakmai értékelést ad. Az értékelésben a minimumkövetelmények számszerű adatait és teljesülésüket táblázatszerűen kell megadni.

A tudományos osztály feladata a habitusvizsgálati szakaszban 34. §

- (1) A tudományos osztály megtárgyalja a bizottság állásfoglalását az előterjesztő(k) javaslata alapján. Az ülésen részt vesz a bizottság elnöke vagy megbízottja. Az osztály értékeli a kérelmező tudományos munkásságát, szakmai alkalmasságát, és arról érdemben indokolt állásfoglalást nyújt be a Doktori Tanácshoz. A Doktori Tanácsnak az osztály állásfoglalásával együtt a bizottság állásfoglalását és a bizottsági előterjesztők véleményét is meg kell küldeni.
- (2) Az osztály állásfoglalása az alábbi részekből áll:
- a) javaslat a doktori habitusvizsgálat eredménye alapján a kérelmező tudományos munkásságának megítéséről (titkos szavazás: igen-nem);
 - b) rövid értekezés esetén nyilatkozat arról, hogy a kérelmező tudományos teljesítménye van-e olyan kiemelkedő és nagy hatású, hogy a doktori eljárás annak alapján is lefolytatható (titkos szavazás: igen-nem, a támogatáshoz 50 százalékot meghaladó igen szavazat szükséges);
 - c) döntés a doktori mű formai alkalmasságáról (nyílt szavazás: igen-nem)
 - d) javaslat a bírálók és a bírálóbizottság tagjainak személyére (nyílt szavazás: igen-nem).
- (3) Állásfoglalásának kialakítása során az osztály a tudományos bizottságoknál ismertetett vizsgálati szempontok figyelembevételével jár el. Ha az osztály a habitusvizsgálati eljárás során szakmai hibát észlel, indokolással ellátott határozatát megküldi a bizottságnak abból a célból, hogy a megjelölt szempontokra tekintettel ismétlje meg a habitusvizsgálatot. Eljárási vagy etikai kifogás felmerülése esetén az erről szóló határozatát megküldi a Doktori Tanácsnak.
- (4) A hivatalos bírálók és a bírálóbizottság tagjainak kijelölésével az osztály rájuk ruhazza a szakmai bírálat illetékességét és felelősségét. Kifogást munkájukra csak

eljárásuk szabályszerűsége tekintetében vagy etikai vonatkozásban tehet.

A Doktori Tanács feladatai a habituszvizsgálati szakaszban
35. §

- (1) A Doktori Tanács a kérelemhez tartozó iratok, az illetékes bizottság javaslata és az illetékes osztály állásfoglalása alapján dönt a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságáról, majd a bizottságnak a doktori mű formai alkalmasságára vonatkozó döntését – rövid értekezés alapján benyújtott kérelem esetében az osztály erre vonatkozó határozatát – alapul véve dönt a doktori mű bírálatra bocsátásáról.
- (2) Ha az osztály azt állapította meg, hogy a doktori mű formailag nem alkalmas a bírálatra, a Doktori Tanács a bírálatra bocsátást nem engedélyezi. Ha a Doktori Tanács a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságát megállapítja, de az eljárás rövid értekezés alapján való lefolytatását az osztály nem támogatta, vagy az értekezést formai okok miatt nem fogadta el, a Doktori Tanács értesíti a kérelmezőt, hogy az értesítés kézhezvételétől számított egy éven belül teljes értekezést nyújthat be. Erre az időre az eljárást felfüggeszti. Ha a kérelmező a határidőn belül nem nyújtja be az értekezését, a Doktori Tanács az eljárást megszünteti.
- (3) Ha a Doktori Tanács engedélyezi a bírálati eljárás megindítását, az illetékes osztályok javaslatát megfontolva felkéri a hivatalos bírálókat és a bírálóbizottságot, erről a kérelmezőt értesíti. A bírálati eljárás lefolytatásának engedélyezése a doktori művet nem minősíti.
- (4) Ha a Doktori Tanács határozata a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságáról ellentétes az osztály állásfoglalásával, a Doktori Tanács az indokolással ellátott határozatát megküldi az osztálynak abból a célból, hogy az – az illetékes bizottság bevonásával – ismételt vizsgálja meg a kérelmező alkalmasságát a megjelölt szempontokra tekintettel. A Doktori Tanács indokolása különösen arra tér ki, hogy a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságának megítélésében milyen adatok vitathatók vagy hiányoznak.
- (5) A Doktori Tanács az osztály fenti megkeresésre adott állásfoglalását tárgyaló ülésére meghívja az illetékes osztály elnökét vagy az általa kijelölt osztálytagot. Az ülésen hozott döntés végleges.
- (6) Ha az osztály vagy maga a Doktori Tanács eljárási szabálysértés vagy etikai vétség gyanújával él, a Doktori Tanács a 45.§ előírásai szerint jár el.
- (7) Ha a Doktori Tanács a bírálati eljárásra bocsátást nem engedélyezi, ezzel a doktori eljárás megszűnik. E határozat meghozatalától számított három éven belül a kérelmező újabb doktori eljárást nem kezdeményezhet.
- (8) A kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmatlanságát megállapító határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

C) A DOKTORI ELJÁRÁS BÍRÁLATI SZAKASZA
A hivatalos bírálók és a bírálóbizottság felkérése
36. §

- (1) Miután a Doktori Tanács kijelölte a hivatalos bírálókat és a bírálóbizottsági tagokat, a kérelmező – elfogultságra vagy összeférhetlenségre hivatkozva indokolással együtt – írásban kifogásolhatja a hivatalos bírálók és a bírálóbizottsági tagok személyéről szóló határozatot, annak kézhezvételétől számított 15 napon belül. E határidő elteltével kifogás nem nyújtható be. A kifogást a Doktori Tanács Titkárságának kell benyújtania. A kifogásról a Doktori Tanács dönt, szükség esetén annak megalapozottságáról az Ügyrendi Bizottság véleményét kérve.
- (2) A doktori bírálati eljárás a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság felkérésével indul. A hivatalos bírálókat a Doktori Tanács nevében annak titkára, a bírálóbizottság tagjait a Doktori Tanács Titkárságának vezetője kéri fel. A bírálónak a felkérés elfogadásáról vagy elutasításáról 15 napon belül írásban nyilatkozni kell. Ha a hivatalos bíráló vagy a bírálóbizottság tagja és ezek kijelölt póttagjai visszautasítják a Doktori Tanács felkérését az eljárásban való közreműködésre, a feladatra az osztályok újabb javaslatára a Doktori Tanács mást jelöl.
- (3) Ha a felkért hivatalos bírálók közül öten nem vállalják a bírálati vélemény elkészítését – kivéve, ha a visszautasítások oka elfogultság, összeférhetlenség vagy a szakértelem hiánya – a kérelmező doktori cím elnyerésére való alkalmasságát az osztály és a bizottság bevonásával ismételt tárgyalni kell, újabb bírálók megnevezésével.

A hivatalos bírálat
37. §

- (1) A hivatalos bírálóknak a doktori művet a Doktori Tanács Titkársága küldi meg és tájékoztatást nyújt arról, hogy az ügyben rendelkezésre álló iratokat hogyan tekinthetik meg.
- (2) A hivatalos bírálók megbízásuk kézhezvételétől számított három hónapon belül tartoznak véleményüket írásban benyújtani a Doktori Tanács Titkárságához. A határidőt – a hivatalos bíráló kérelmére – a Doktori Tanács elnöke egyszer legfeljebb három hónappal meghosszabbíthatja. Ha a határidő eltelik, és a hivatalos bíráló a véleményét nem nyújtja be, a Doktori Tanács elnöke 15 napon belül visszavonja a megbízást, egyben új hivatalos bírálót bíz meg a kijelölt tartalékbírálok közül.
- (3) A hivatalos bíráló bírálatában részletesen értékeli a doktori mű tudományos eredményeit, annak újdonságát, érdemeit és hiányosságait, valamint azt, hogy hiteles adatokat tartalmaz-e. Ennek alapján tételesen nyilatkozik arról, hogy a mű mely téziseit fogadja el új tudományos eredményként, és melyeket nem, végül, hogy a doktori művet nyilvános vitára alkalmasnak tartja-e, avagy

nem. A bírálónak jogában áll, hogy az egyes tézisekről és a mű elfogadásáról alkotott véleményét a nyilvános vita során megváltoztassa, és erről a vita végén nyilatkozzon.

- (4) Ha a hivatalos bíráló a doktori műre vonatkozóan etikai kifogás (plágium vagy hamisítás) gyanújával él, azt indokolással együtt – bírálata benyújtása előtt vagy azzal egy időben – haladéktalanul be kell nyújtania a Doktori Tanács Titkárságán.
- (5) A hivatalos bírálói véleményeket a kérelmezőnek meg kell küldeni, aki a véleményekben foglaltakra adott válaszát három hónapon belül írásban köteles benyújtani a Doktori Tanács Titkárságára. A Doktori Tanács elnöke kérelemre a határidőt legfeljebb egyszer meghosszabbíthatja. A határidő elmulasztása esetén a doktori eljárás automatikusan megszűnik.

A nyilvános vitára bocsátás 38. §

- (1) A Doktori Tanács a hivatalos bírálók véleménye alapján dönt a nyilvános vitára bocsátásról az alábbi feltételek figyelembevételével:
 - a) A nyilvános vitát engedélyezni kell, ha a hivatalos bírálók többsége bírálati véleményében a doktori mű nyilvános vitára bocsátását javasolja.
 - b) A nyilvános vita nem engedélyezhető, ha egyetlen hivatalos bíráló sem javasolja a doktori mű nyilvános vitára bocsátását.
 - c) Egyéb esetben a Doktori Tanács döntésétől függ a nyilvános vita engedélyezése.
- (2) Ha a doktori műre vonatkozóan a nyilvános vitát megelőzően etikai kifogás (plágium vagy hamisítás) merült fel, annak tisztázásáig vagy annak megállapítása esetén, a Doktori Tanács a nyilvános vitát nem engedélyezi.
- (3) Ha a nyilvános vitát a Doktori Tanács nem engedélyezi, akkor a doktori kérelem elutasításáról hoz határozatot. A határozat meghozatalától számított három éven belül a kérelmező újabb doktori eljárást nem kezdeményezhet, de a határozat meghozatalától számított öt éven belül benyújtott kérelem esetén a személyi alkalmasságát nem kell újból megvizsgálni, kivéve, ha az elutasítás oka etikai vétség volt. Amennyiben etikai vétség indokolta a nyilvános vita elutasítását, legkorábban 5 év elteltével pályázhat ismét.
- (4) A nyilvános vitára bocsátást megtagadó határozat ellen érdemi szakmai szempontokra alapított jogorvoslatnak nincs helye, csupán eljárási jogsértésre hivatkozva lehet jogorvoslatot előterjeszteni a határozat ellen.
- (5) A doktori művet és a hivatalos bírálói véleményeket a Doktori Tanács Titkársága legkésőbb 30 nappal a nyilvános vita előtt a bírálóbizottság valamennyi tagjának megküldi.
- (6) A doktori eljárásra bocsátott értekezést vagy rövid értekezést a Doktori Tanács Titkársága a nyilvános vita előtt legalább 30 nappal szabadon elérhetővé teszi az MTA honlapján. Ha a benyújtott doktori mű már megjelent könyv, akkor az már nyilvánosságra hozottnak tekintendő, ezért a honlapon csak a címét és a bibliográfiai

adatait kell megadni. A megjelenés előtt álló könyv honlapon való közzétételét a kiadó korlátozhatja, ebben az esetben a kézirat egy kinyomtatott példányát az MTA Könyvtárban el kell helyezni. A Doktori Tanács Titkárságának a kiadó általi korlátozásról való tájékoztatásáért a kérelmező felel, jogvita esetén e tekintetben a bizonyítás őt terheli.

Érdemi szakmai kifogás 39. §

- (1) A nyilvános vitára bocsátott doktori művel vagy az abban foglalt tudományos eredményekkel szemben – előzetesen írásban vagy a nyilvános vita során szóban – bárki érdemi szakmai kifogást támaszthat. A bizottság a névtelenül benyújtott szakmai kifogásokat figyelmen kívül hagyja.
- (2) Ha a bírálóbizottság valamely tagjának szakmai fenntartása van az elbírálás tárgyát képező tudományos eredményekkel kapcsolatban, azt érdemi kifogásként legkésőbb a nyilvános vitán írásban vagy szóban tartozik előterjeszteni.
- (3) A nyilvános vita után érdemi szakmai kifogás nem terjeszthető elő sem írásban, sem szóban. E korlátozás nem terjed ki a plágium vagy hamisítás későbbi feltárásán alapuló kifogásra.

D) A DOKTORI VÉDÉS 40. §

- (1) A kérelmező a doktori művében foglalt eredményeit doktori védelem keretében bocsátja vitára és védi meg.
- (2) A doktori védelem az alábbi, időben szorosan egymást követő négy részből áll:
 - a) a bírálóbizottság zárt ülése a nyilvános vita előtt,
 - b) a nyilvános vita,
 - c) a bírálóbizottság zárt ülése a nyilvános vita után,
 - d) a bírálóbizottság döntésének kihirdetése.

Zárt ülés a nyilvános vita előtt 41. §

- (1) A nyilvános vita előtti zárt ülésen a bírálóbizottság elnöke megállapítja, hogy a nyilvános vita lefolytatható-e, azaz a jelölt, a bírálók és a bírálóbizottság tagjai az előírt számban és összetételben megjelentek-e. A bírálóbizottság akkor határozatképes, ha abból legalább hat fő, köztük az elnök és a titkár jelen van. A hivatalos bírálók közül legfeljebb egy hiányozhat, de az értekezés vitára bocsáthatóságának tekintetében negatív bírálatot adott bíráló távollétében a nyilvános vita nem folytatható le. Amennyiben az értekezés vitára bocsáthatóságának tekintetében negatív véleményt adott bíráló a vitán nem jelenik meg, a vitát el kell halasztani, és ha kellő módon nem indokolja a távolmaradását, helyette új bíráló kijelölését kell kezdeményezni.
- (2) Ha a vitának törvényes akadálya van, az elnök a nyilvános vita helyszínén bejelenti az elhalasztását az indok pontos megjelölésével, majd az összejövetelt berekeszti.

A nyilvános vita**42. §**

- (1) A nyilvános vita helyét és időpontját a Doktori Tanács Titkársága tűzi ki, s azt megelőzően 30 nappal az MTA honlapján meghirdeti, továbbá az illetékes osztály és bizottság tagjainak meghívót küld a téziszűzettel együtt. Az érintett egyetemeket és kutatóintézeteket a nyilvános védésről az MTA honlapján keresztül tájékoztatja. Mások meghívásáról a kérelmező gondoskodik.
- (2) A nyilvános vitát a bírálóbizottság elnöke vezeti.
- (3) A nyilvános vitán a kérelmező a doktori művében bemutatott tudományos eredményeinek lényegét, téziseit az egyes osztályok szokásainak megfelelően ismerteti. Ezt követően a bírálók ismertetik a bírálatukat.
- (4) A nyilvános vita során bárki elmondhatja véleményét a kérelmező doktori művéről, annak tudományos eredményeiről, tételeiről, és azokkal szemben érdemi szakmai kifogást is támaszthat.
- (5) A nyilvános vitán tudományetikai és eljárási kifogások megtárgyalására nincs mód; az ilyen jellegű kifogások felvetése esetén a bírálóbizottság elnöke felhívja a hozzászóló figyelmét, hogy etikai kérdésben az MTA Tudományetikai Bizottságához, eljárási kérdésben a Doktori Tanácshoz kell fordulnia, egyedi eljárást kezdeményezve.
- (6) A nyilvános vita során a kérelmezőnek érdemi választ kell adnia a hivatalos bírálatokra és valamennyi, előzetesen írásban benyújtott vagy a vita során felmerült érdemi szakmai kérdésre és kifogásra.
- (7) A nyilvános vita során a hivatalos bírálóknak nyilatkozniuk kell arról, hogy a jelölt bírálatokra adott választát elfogadják-e. Amennyiben a jelölt elkülönített tézisekben foglalta össze bemutatott tudományos eredményeit, arról is tételesen nyilatkozniuk kell, hogy mely téziseit fogadják el, és melyeket utasítanak el.

Zárt ülés a nyilvános vita után és a döntés kihirdetése**43. §**

- (1) A nyilvános vita utáni zárt ülés a vita általános értékelésével kezdődik, különös figyelemmel a hivatalos bírálók véleményére és a jelölt válaszaira.
- (2) Az elnök felhívja a figyelmet arra, hogy utólag már nem lehet olyan szakmai kifogásokat felvetni, amelyek a nyilvános vitán nem hangzottak el.
- (3) Szavazás előtt az elnök a hivatalos bírálóknak és a hozzászólóknak a vita végén tett nyilatkozatait, valamint a bírálók és a bizottság többi tagjának a véleménye alapján összefoglalja az értékelés főbb mozzanatait. Felhívja a figyelmet arra, hogy a szavazás eredményének a bírálóbizottság állásfoglalásával összhangban kell lennie.
- (4) Ezt követően a bírálóbizottság a doktori cím odaítélésére tett javaslatáról titkos szavazással 1–5 pontig terjedő értékű szavazatokkal dönt. A bírálóbizottság minden tagját azonos szavazati jog illeti meg. Csak az a bírálóbizottsági tag jogosult szavazásra, aki a nyilvános vitán mindvégig jelen volt. A bírálóbizottság a doktori cím odaítélését csak abban az esetben javasolhatja, ha a pontok száma meghaladja a leadott érvényes szavazatok száma alapján számított maximális pontszám 70%-át.

- (5) A szavazás után a bírálóbizottság a döntését és annak indokolását – a titkár közreműködésével – jegyzőkönyvben rögzíti. A jegyzőkönyvnek tételesen tartalmaznia kell önálló tézisekbe foglalt eredmények esetén azt is, hogy a bírálók és a bírálóbizottság a jelölt mely téziseit fogadta el, és melyeket nem; továbbá, hogy melyek azok az új tudományos eredmények a doktori műben, amelyekkel a jelölt előrevitte a tudományt.
- (6) A bírálóbizottság az állásfoglalását a – zártkörű vita után – szóban közli, és tételesen indokolja a nyilvános vitán megjelenteknek.

A cím odaítélése**44. §**

- (1) A bírálóbizottság a jegyzőkönyvben rögzített, a szavazati eredménnyel összhangban álló részletes indokolással ellátott állásfoglalását a Doktori Tanács Titkárságának a vitát követő három napon belül átadja, amelyet a Titkárság haladéktalanul továbbít az illetékes tudományos osztálynak.
- (2) Az illetékes osztály megvizsgálja a bírálóbizottság állásfoglalását. Amennyiben eljárási, szabálysértési vagy tudományetikai kifogás nem merül fel, a tudományos osztály a bírálóbizottságnak a cím odaítélésére vonatkozó döntését helybenhagyólag felterjeszti a Doktori Tanácshoz elfogadásra. Ha eljárási szabálysértés gyanúja vagy tudományetikai kifogás merül fel, a tudományos osztály erről értesíti a Doktori Tanácsot.
- (3) A Doktori Tanács a bírálóbizottság javaslatának és az illetékes tudományos osztály véleményének mérlegelésével határoz a doktori cím odaítéléséről. Ha a Doktori Tanács megállapítja, hogy az eljárás a szabályoknak megfelelően, a tudományetikai követelmények megtartásával történt és a szakmai állásfoglalás egyértelmű, dönt a cím odaítéléséről. Ha a tudományos osztály véleményében eljárási szabálysértés gyanúja vagy tudományetikai kifogás merül fel, vagy a szakmai állásfoglalás nem egyértelmű, eljárási szabálysértési kérdésben az Ügyrendi Bizottsághoz, etikai kérdésben az MTA Tudományetikai Bizottságához fordul, a szakmai állásfoglalás kérdésében pedig a (4) bekezdés szerint jár el.
- (4) Ha a Doktori Tanács véleménye szerint a bírálóbizottság állásfoglalása nem egyértelmű, azaz a szavazás eredménye és a szöveges indokolás között ellentmondás van, végleges álláspontja kialakítása előtt kikéri az illetékes osztály véleményét, meghallgathatja a bírálóbizottságot, a bírálókat, illetőleg külső szakértői véleményt is kérhet a kérelmező doktori művéről. Az utóbbit ismertetnie kell a kérelmezővel, és lehetőséget kell adni számára, hogy arra válaszoljon. A véleményeltérés indokaitól függően a Doktori Tanács ügyrendi kérdésben kikérheti az Ügyrendi Bizottság, tudományetikai kérdésben a Tudományetikai Bizottság véleményét, és mindezek alapján hozza meg végleges döntését, amelyet részletesen indokolni tartozik.
- (5) Az MTA doktora cím elnyerését igazoló oklevél átadására – ünnepélyes körülmények között – évente egyszer kerül sor. Az oklevelet az MTA elnöke (akadályoztatása esetén megbízottja) és a Doktori Tanács elnöke

- (akadályoztatása esetén a Doktori Tanács társelnöke) adja át.
- (6) Az MTA doktora cím elnyerését a Doktori Tanács – Ügyrendjében meghatározott módon – nyilvánosságra hozza.
- (7) A doktori cím odaitélését megtagadó határozat ellen szakmai szempontokra alapított jogorvoslatnak nincs helye.
- (8) Ha a Doktori Tanács a doktori címet nem ítéli oda, határozata meghozatalától számított három éven belül a kérelmező újabb doktori eljárást nem kezdeményezhet.

IV. fejezet
JOGORVOSLAT ÉS KÜLÖNLEGES ELJÁRÁS
Eljárási és etikai kifogás
45. §

- (1) A doktori eljárás során bárki írásba foglalt, névvel és szakszerű, az adott etikai vagy eljárás szabályzati előírásra hivatkozó, indokolással ellátott kifogást jelenthet be etikai vétség vagy az eljárás eredményét alapvetően befolyásoló eljárási szabálysértés miatt a Doktori Tanácshoz. Amennyiben a kifogás a Doktori Tanács tevékenységét vagy határozatait érinti, a Doktori Tanács a benyújtott jogorvoslati kérelmet minden mérlegelés nélkül továbbítja az Ügyrendi Bizottsághoz.
- (2) Eljárási kifogásról a Doktori Tanács felkérésére az Ügyrendi Bizottság dönt, döntése ellen jogorvoslatnak helye nincs. Ha az Ügyrendi Bizottság az eljárási szabálynak az eljárást érdemben befolyásoló megsértését állapítja meg, a Doktori Tanács a felülvizsgálattal érintett határozatát hatályon kívül helyezi, és rendelkezik a szabálysértéssel érintett eljárási szakasztól kezdve az eljárás megismétléséről vagy új eljárás lefolytatásáról, ellenkező esetben a felülvizsgálati kérelmet elutasítja. Döntése ellen fellebbezésnek helye nincs.
- (3) A doktori eljárás során felmerülő etikai vétségekben (idetartozik a hamisítás és a plágium is), valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben a doktori eljárásokkal kapcsolatban hatáskörébe utalt etikai kérelmekben az MTA Tudományetikai Bizottsága, fellebbezés esetén az MTA Elnöksége dönt, az Elnökség döntése ellen fellebbezésnek helye nincs. A Tudományetikai Bizottság határozatának jogerőre emelkedéséig, fellebbezés esetén az MTA Elnöksége határozatának beérkezéséig a doktori eljárást a Doktori Tanács felfüggeszti, majd a jogerős határozat ismeretében hozza meg az eljárásra vonatkozó következményekkel kapcsolatos döntését, szükség esetén a kérelem elutasítását vagy a cím visszavonását. Döntése ellen fellebbezésnek helye nincs.
- (4) Befejezett doktori ügyben a határozat kézbesítését követő 15 naptári nap elteltével eljárási kifogás nem terjeszthető elő.
- (5) Az eljárási kifogás nem terjedhet ki tudományos tétel vagy teljesítmény szakmai értékelésére.
- (6) Az eljárás valamely cselekményének szabályosságát vagy szabálytalanságát megállapító döntés nem tekintendő állásfoglalásnak valamely tudományos eredmény szakmai értékét illetően.

- (7) Hamisítás vagy plágium miatt benyújtott etikai kifogásnak tartalmaznia kell a vétséget alátámasztó valamennyi bizonyítékot.
- (8) Etikai kifogás csak élő személlyel szemben kezdeményezhető.

Post mortem eljárás
46. §

- (1) Ha a kérelmező az eljárás során elhalálozik, az eljárást általában meg kell szüntetni. Kivételt képez, ha a halál napját megelőzően a doktori mű nyilvános védeése már megtörtént, és a bírálóbizottság javasolta a cím odaitélését – ez esetben a címet a Doktori Tanácsnak oda kell ítélnie.
- (2) Eljárási kifogás miatt késleltetett eljárás során történt elhalálozás esetén a Doktori Tanács mérlegelése alapján ítéltethető oda a post mortem doktori cím.

A doktori cím visszavonása, felfüggesztése
47. §

- (1) Ha bizonyítást nyert, hogy az odaítélt doktori címet vagy azzal egyenértékű tudományos fokozatot annak jogosultja úgy szerezte meg, hogy más szellemi alkotását részben vagy egészben sajátjaként mutatta be (plágium), vagy művében hamis, esetleg hamisított adatokat használt (hamisítás), a doktori ügyben eljáró testületet vagy személyt megtévesztette, vagy tévedésben tartotta, a címet vissza kell vonni. A cím visszavonásáról a Doktori Tanács dönt.
- (2) A doktori cím visszavonása iránti eljárás csak élő személlyel szemben kezdeményezhető.
- (3) A doktori cím visszavonása iránti eljárást bárki kezdeményezheti a Doktori Tanácsnál írásban, ha az (1) bekezdésben foglaltakat igazolja vagy valószínűsíti. A kérelemnek tartalmaznia kell a vétséget alátámasztó valamennyi bizonyítékot az MTA Etikai Kódexében szereplő elvekre hivatkozva. A plágium vagy hamisítás tényének megállapításában eljáró és a döntést meghozó testület a Tudományetikai Bizottság, fellebbezés esetén az MTA Elnöksége. Döntésük alapján a cím visszavonását a Doktori Tanács rendeli el. A Doktori Tanács ülésén a doktori cím visszavonása ügyében az előterjesztő a Doktori Tanács elnöke. Az ülésre meg kell hívni a Tudományetikai Bizottság elnökét. Ha az ügyben jogerős bírói ítéletet hoztak, a Doktori Tanács eljárása során köteles azt figyelembe venni.
- (4) Ha a Doktori Tanács szükségesnek látja, a doktori cím visszavonása iránti eljárásban meghallgathatja az érdekeltet. Ha az érdekelt meghallgatása az eljárás megindításától számított hat hónapon belül nem lehetséges, a Doktori Tanács e meghallgatás mellőzésével is jogosult az érdemi döntéshozatalra.
- (5) A Doktori Tanács által visszavont doktori cím újabb eljárásban nem szerezhető vissza.
- (6) Aki bíróság közügyektől való jogerős eltiltó ítéletének hatálya alatt áll, doktori címét az eltiltás ideje alatt nem használhatja, az abból eredő jogokat nem gyakorolhatja, kötelezettségeit nem teljesítheti. Az érintett az ítéletet

haladéktalanul köteles bejelenteni a Doktori Tanácsnál, amely a doktori tiszteletdíj folyósításának felfüggesztéséről rendelkezik.

V. fejezet
VEGYES RENDELKEZÉSEK
48. §

- (1) A doktori eljárás adatairól és a Doktori Tanács határozatairól a Doktori Tanács Titkársága nyilvántartást vezet. A doktori cím megszerzéséért benyújtott művek címét, továbbá a megszerzett doktori cím birtokosainak nevét a Doktori Tanács Titkársága az Akadémiai Értesítőben teszi közzé.
- (2) A doktori cím megszerzése érdekében benyújtott mű tartalmáról tájékoztatást lehet adni a Doktori Tanács Eljárási Szabályzatában és Ügyrendjében meghatározott módon.
- (3) A nyilvántartás személyiségi jogokat nem érintő adatairól kérésre bárkinek tájékoztatást lehet adni.

49. §

- (1) A doktori műnek és az arról készített hivatalos bírálói véleményeknek, a kérelmező válaszában, valamint a nyilvános védés jegyzőkönyvének egy-egy példányát az MTA Könyvtárban kell elhelyezni. A pályázati anyagot, valamint az eljárás során képződött iratokat az eljárás lezárása után az Akadémiai Levéltárban kell elhelyezni. A doktori értekezésnek, a téziseknek, valamint a hivatalos bírálatoknak, továbbá a jelölt válasza-

inak elektronikus úton való hozzáférhetőségét a Doktori Tanács Eljárási Szabályzatában és Ügyrendjében meghatározott módon biztosítani kell. Ezekről az MTA Könyvtára és Levéltára a Doktori Tanács Titkárságának iratkezelési szabályzata alapján ad tájékoztatást. Sikertelen pályázat esetén a doktori mű közzétételét vissza kell vonni.

- (2) A Tudományos Minősítő Bizottság által kiadott, tudományos fokozatokról szóló oklevelekről hiteles másolatot a jogosultnak a Doktori Tanács adhat ki.

50. §

A doktori eljárásban díjazás illeti meg a szakértőt, a hivatalos bírálót és a bírálóbizottság tagjait. A díjazás mértékét és az eljárási díjakat az MTA főtitkára állapítja meg.

51. §

- (1) Jelen, a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szabályzatot a Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése 2018. május 7-i ülésnapján fogadta el azzal, hogy a 2014. május 7-én hatályba lépett Doktori Szabályzat egyidejűleg hatályát veszti.
- (2) Jelen, a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szabályzat rendelkezéseit 2018. május 8. napjától kell alkalmazni azzal, hogy az e szabályzat hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyeket – a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény rendelkezéseivel is összhangban – az eljárás megindításakor hatályos Doktori Szabályzatban foglaltak szerint kell lefolytatni.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Pedagógus kutatói pályadíj 2018

I. A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára – a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (MTAtv.) 3. § (1) bekezdés j) pontja, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.), és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet alapján – nyílt jellegű pályázatot hirdet a Pedagógus Kutatói Pályadíjra, közoktatásban oktató, gyakorló pedagógusok érdemes tudományos munkásságának elismerésére. A Pályadíj elnyerésére pályázatot nyújthat be minden olyan egyetemi szintű mester fokozatú diplomával vagy PhD/DLA fokozattal rendelkező pedagógus, aki legalább öt éves pedagógusi pályán eltöltött foglalkoztatásra irányuló jogviszonnal rendelkezik, és a pályázat beadásának időpontjában legalább félállású (tehát legalább a jogszabály szerinti teljes munkaidő felét elérő vagy azt meghaladó időtartamú) pedagógusként magyarországi,

illetve külföldi, magyarul is oktató középiskolánál vagy általános iskolánál jogviszonyban áll (a pedagógusi munkakörben eltöltött, egymást követő – de nem feltétlenül folyamatos – jogviszonyokat össze kell számítani). A korábban elnyert Pályadíj birtokosa a Pályadíj elnyerését követő öt év eltelte utáni évben pályázhat ismételten.

II. Pályázni lehet olyan tudományos munkával (monográfiával, nagyobb terjedelmű tanulmánnyal, kísérleti eljárási eredménnyel, forráskiadvánnyal stb.), amelynek hozama tényleges előrelépést jelent az adott kérdéskör alaposabb tudományos feltárása terén. A Pályázó egy pályázatot nyújthat be.

III. A pályázatnak az alábbi dokumentumokat kell tartalmaznia: – kitöltött, aláírt jelentkezési lap (pályázati kiírás melléklete),

- kitöltött jelentkezési lap szerkeszthető változatban (pályázati kiírás melléklete .doc / word formátumban),
- a pályázó szakmai önéletrajza, diplomamások,
- a tudományos munka (monográfia, nagyobb terjedelmű tanulmány, kísérleti eljárási eredmény, forráskiadvány stb.),
- a közoktatási intézmény (gimnázium, szakközépiskola, általános iskola) igazolása a tanári pályán eltöltött évekről.

A pályázatot és annak mellékleteit elektronikus formában kell benyújtani az MTA Titkárság Kutatóintézeti Főosztály ped@titkarsag.mta.hu e-mail címére küldött levélben. Amennyiben a pályamű nagy terjedelme szükségessé teszi, email küldése mellett a pályázat beadása a Pedagógus Kutatói Pályadíj elektronikus felületén keresztül is megtörténhet, amely a következő címen érhető el: <https://www.titkarsag.mta.hu/pedagogus/>.

A pályázati anyagok benyújtásának határideje 2018. szeptember 19. 16.00 óra.

- IV. A pályázat befogadásáról az MTA Titkárság Kutatóintézeti Főosztálya a pályázat benyújtását követő 5. munkanapon belül befogadó nyilatkozatot küld a pályázó részére a pályázat befogadásáról vagy érdemi vizsgálat nélküli elutasításáról.

Érdemi vizsgálat nélkül elutasításra kerül a pályázat, ha

1. a pályázó személye nem felel meg a kiírás I. pontjában szereplő feltételeknek vagy a jelen pályázat kiírását is magába foglaló elmúlt 5 évben a pályázó már nyert el Díjat,
2. kiírásban előírt dokumentumok határidő után érkeznek be,
3. a pályázó a döntés tartalmát érdemben befolyásoló valótlan, hamis vagy megtévesztő adatot szolgáltatott.

Az érdemi vizsgálat nélküli elutasításra vonatkozó tájékoztatásnak tartalmaznia kell az elutasítás okát.

Ha a pályázó a befogadott pályázatot hibásan vagy hiányosan nyújtotta be, az MTA Titkársága Kutatóintézeti Főosztályának vezetője hiánypótlásra szólítja fel a pályá-

zót. Hiánypótlásra az értesítés kézhezvételét követő 5 munkanap áll a pályázó rendelkezésére. Ha a pályázó a hiánypótlást hibásan, hiányosan nyújtja be, vagy a hiányosságokat határidőn belül nem pótolja, a pályázat érvénytelennek minősül.

- V. A benyújtott pályaművet a tudományterületileg illetékes akadémiai kutatóintézet bírálja el, majd az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának szakbizottságai rangsorolják. A bírálók és szakbizottságok értékelő véleményére támaszkodva az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa kialakítja a díjazásra vonatkozó javaslatát, amely alapján az MTA elnöke dönt a díjazottak személyéről.

A díjazásra 2 400 000 forint (azaz kétfélmillió-négy-száz-ezer forint) keretösszeg áll rendelkezésre. A 2018-as évben 12 pályadíj kerül kiosztásra. A pályadíj összege személyenként bruttó 200 000 forint (azaz bruttó kétfélmillió forint), amely egy összegben, vissza nem térítendő formában kerül folyósításra. A díjazottak a pénzjutalom mellett oklevelet is kapnak.

A Pedagógus Kutatói Pályadíj esetében az elszámolható és el nem számolható költségek köre a díj jellegénél fogva nem definiálható, a díjösszeg szabadon felhasználható, azzal elszámolni nem szükséges.

A pályázók kiértékelésére a döntést követő 15 munkanapon belül kerül sor.

A pályázat eredményéről szóló döntés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Az oklevelek ünnepélyes átadása 2019. január közepén történik, amelyről az MTA honlapján és a sajtó útján tájékoztatja a nyilvánosságot.

- VI. A pályázat benyújtásával kapcsolatos kérdésekben az MTA Titkárság Kutatóintézeti Főosztály munkatársai annak tájékoztatást a ped@titkarsag.mta.hu e-mail címen, illetve a +36-1-411-6206

Török Ádám
az MTA főtitkára

JELENTKEZÉSI LAP**A Pedagógus Kutatói Pályadíj 2018. évi pályázati kiírásához****A pályázó adatai:**

Név:	
Születési dátum:	
Jelenlegi munkahely:	
Értesítési cím:	
Telefonszám:	
E-mail cím:	
Beosztás:	
Tudományos fokozat:	
Tudományterületi besorolás	

A pályamű címe:

.....
.....
.....

Kelt:

....., év hó napján.

Aláírás:

.....

T Á J É K O Z T A T Ó

a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaítéléséről

A Magyar Tudományos Akadémia Doktori Tanácsa 2018. május 18-i ülésén a doktori címet a következő személyek részére ítélte oda:

DÓSA GYÖRGY

„A First Fit ládapakolási algoritmus néhány változatának éles eredményei (súlyfüggvények alkalmazásával)” című munkája alapján,

PALLA GERGELY

„Komplex hálózatok szerkezetének és dinamikájának feltárása és modellezése statisztikus fizikai módszerekkel” című munkája alapján,

PAP NORBERT

„Magyarország és a Balkán – Kapcsolati terek és helyek” című munkája alapján,

VÁMOS ÁGNES

„Kétnyelvű oktatás Magyarországon: tannyelvpolitika, tannyelvpedagógia” című munkája alapján.

FOGADÓÓRA

Török Ádám, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden csütörtökön – előzetes bejelentkezés alapján (tel.: 269-0114) – fogadóórát tart. Az Akadémia köztestületi tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
A szerkesztésért felelős: az MTA Titkárság Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Zrt. igazgatója
Budapest, 2018.

Szerkesztő: Molnár Anna – Termékmenedzser: Egri Róbert
Megjelent: 4 (A/5) ív terjedelemben – HU ISSN 0865-9303

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletág (Budapest VIII., Orczy tér 1.; postacím: 1008 Budapest).
Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailen (hirlapelofizetes@posta.hu)
és faxon (303-3440). További információ: 06 80/444-444.
Előfizetési díj egy évre 9720 Ft áfával. – Példányszámonkénti ára: 810 Ft áfával.

Printed in EU

